

**ANALISIS *VOICE* DALAM SINTAKSIS
BAHASA MELAYU: SATU PENDEKATAN
PROGRAM MINIMALIS**

EILEEN SIM SIEW WAH

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

2020

**ANALISIS *VOICE* DALAM SINTAKSIS
BAHASA MELAYU: SATU PENDEKATAN
PROGRAM MINIMALIS**

oleh

EILEEN SIM SIEW WAH

**Tesis yang diserahkan untuk
memenuhi keperluan bagi
Ijazah Doktor Falsafah**

Jun 2020

PENGHARGAAN

Kata-kata Haegeman (2006) “... *the thinking is never finished*” (ms. viii) dalam mukadimah bukunya, *Thinking Syntactically*, amat tepat dikaitkan dengan pengalaman menulis tesis ini.

Terima kasih merupakan dua patah perkataan yang tidak dapat membalas jasa kedua-dua orang penyelia saya. Kepada penyelia utama, Dr. Radiah Yusoff, dan penyelia bersama, Puan Solakhiah binti Januri, terima kasih diucapkan atas pengorbanan masa untuk membaca tesis ini, dan kesudian untuk berkongsi ilmu linguistik dan bukan linguistik. Soalan “*So, what?*” dan nasihat “Cuba baca analisis ...” daripada kedua-dua orang penyelia membuka minda saya untuk meneliti persoalan sintaksis dan berfikir secara “generatif”. Dr. Radiah dan Puan Solakhiah sentiasa sabar dan memberikan galakan kepada saya untuk mendalami ilmu tatabahasa generatif, khususnya Program Minimalis dan konsep *voice* bagi menjawab persoalan sintaksis yang dibincangkan. Terima kasih sekali lagi, Dr. Radiah dan Puan Solakhiah.

Tidak dilupakan juga, ucapan penghargaan kepada 56 orang peserta kajian yang sudi meluangkan masa dan memiliki kesabaran yang tinggi untuk menilai kebolehterimaan pelbagai struktur binaan ayat *di*-KK dan ayat \emptyset -KK yang mencabar intuisi mereka sebagai penutur jati bahasa Melayu.

Selain itu, saya amat menghargai Biasiswa Hadiah Latihan Persekutuan 2013 yang ditawarkan oleh Bahagian Tajaan, Kementerian Pendidikan Malaysia yang membolehkan saya menuntut ilmu linguistik bahasa Melayu pada peringkat kedoktoran secara sepenuh masa.

Bantuan dan sokongan yang dihulurkan oleh Dekan Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan (PPIK), Profesor Dr. Narimah Samat, mantan Timbalan Dekan (Akademik), Profesor Madya Dr. Hasuria Che Omar dan kakitangan PPIK juga amat saya hargai sepanjang saya menuntut ilmu di Universiti Sains Malaysia.

Kepada kedua-dua adik saya, Linda Sim Siew Kian dan Winnie Sim Siew Li di Kuala Lumpur, terima kasih kerana sabar dan tidak jemu memberikan kata-kata semangat kepada saya untuk meneruskan penulisan tesis ini. Akhir sekali, tesis ini ditujukan khas kepada mendiang ibu saya, Puan Khong Sow Chun, yang senantiasa memberikan sokongan dan nasihat kepada anak-anaknya untuk menimba ilmu.

ISI KANDUNGAN

PENGHARGAAN	ii
ISI KANDUNGAN	iv
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xxii
SENARAI SIMBOL	xxiv
SENARAI KATA SINGKATAN	xxv
SENARAI LAMPIRAN	xxvii
ABSTRAK	xxviii
ABSTRACT	xxx
BAB 1 PENGENALAN	1
1.0 Pendahuluan	1
1.1 Sorotan Kajian Lepas	5
1.1.1 Kontroversi Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan FD _{AGEN} KGND 1 dan KGND 2	6
1.1.2 Kegramatisan Ayat Berstruktur <i>di</i> -KK(-nya) + FD _{TEMA}	14
1.1.3 Struktur Binaan Ayat FD _{TEMA} + <i>mudah</i> + <i>di</i> -KK tanpa AGEN	20
1.1.4 Kontroversi Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga	26
1.1.5 Ayat Ø-KK: <i>Voice</i> Aktif atau Pasif?	31
1.1.5(a) <i>Voice</i> Ayat Ø-KK dalam Struktur Binaan FD _{TEMA} + FD _{AGEN} + Ø-KK	31
1.1.5(b) <i>Voice</i> Ayat Ø-KK dalam Struktur Binaan FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	35
1.2 Pernyataan Masalah	39
1.3 Persoalan Kajian	41

1.4	Hipotesis Kajian	42
1.5	Objektif Kajian	43
1.6	Skop dan Limitasi Kajian	44
1.7	Kepentingan Kajian	45
1.8	Definisi Operasi	47
1.8.1	Ayat dengan Kata Kerja <i>di</i> -KK (diringkaskan sebagai ayat <i>di</i> -KK)	47
1.8.2	FD _{TEMA}	48
1.8.3	FD _{AGEN}	48
1.8.4	Kebolehterimaan Ayat dan Kegramatisan Ayat	48
1.8.5	<i>Voice</i>	49
1.9	Kerangka Konseptual Kajian	50
1.10	Organisasi Kajian	52
1.11	Penutup	53
BAB 2	KONSEP VOICE DAN PROGRAM MINIMALIS	54
2.0	Pendahuluan	54
2.1	Konsep <i>Voice</i>	58
2.2	<i>Voice</i> dalam Bahasa Melayu dan Istilah <i>Voice</i>	77
2.3	Program Minimalis	82
2.3.1	Andaian dan Matlamat Program Minimalis	83
2.3.2	Model Tatabahasa Program Minimalis	88
2.3.3	Justifikasi Program Minimalis sebagai Kerangka Teori Kajian	92
2.3.4	Leksikon	95
2.3.5	Binaan Struktur Frasa	99
2.3.6	Cangkerang Frasa Kerja (<i>VP shells</i>)	104

2.3.7	Penyemakan dan Penilaian Fitur Kasus melalui Serasi	107
2.3.8	Syarat Ketidaktembusan Fasa (<i>Phase Impenetrability Condition / PIC</i>)	116
2.3.9	Penggabungan (<i>Incorporation</i>)	117
2.3.10	Topikalisasi	122
2.3.11	Frasa Determiner	124
2.4	Penutup	126
BAB 3	METODOLOGI KAJIAN	127
3.0	Pendahuluan	127
3.1	Kajian Kaedah Campuran	128
3.2	Kaedah Pengumpulan Data	132
3.2.1	Data Ayat daripada Buku dan Karya Ilmiah Tatabahasa Bahasa Melayu	135
3.2.2	Data Ayat daripada Korpus	139
3.2.2(a)	Rasional Penggunaan Korpus sebagai Sumber Data Ayat	139
3.2.2(b)	Korpus Dewan Bahasa dan Pustaka (Korpus DBP)	143
3.2.2(c)	Korpus Kajian	145
3.2.2(c)(i)	Kewajaran Pembinaan Korpus Kajian	146
3.2.2(c)(ii)	Jenis Bahan dan Rasional Pemilihan Bahan Korpus Kajian	151
3.2.2(c)(iii)	Langkah-langkah Pembinaan Korpus Kajian	156
3.2.2(c)(iv)	Data Ayat Korpus	159
3.2.3	Data Ayat daripada Soal Selidik Penilaian Kebolehterimaan Ayat	164

3.2.3(a)	Istilah Kebolehterimaan Ayat atau Kegramatisan Ayat?	165
3.2.3(b)	Rasional Penggunaan Penilaian Kebolehterimaan Ayat	167
3.2.3(c)	Soal Selidik	169
3.2.3(c)(i)	Rasional Pemilihan Soal Selidik	169
3.2.3(c)(ii)	Peserta Kajian dan Rasional Pemilihan Peserta Kajian	171
3.2.3(c)(iii)	Jenis Penilaian Kebolehterimaan Ayat	176
3.2.3(c)(iv)	Pembinaan Arahan dan Item Soal Selidik	181
3.2.3(c)(v)	Pelaksanaan Soal Selidik	187
3.3	Kaedah Analisis Data Kajian	193
3.4	Penutup	199
BAB 4	AYAT PASIF <i>di</i>-KK	200
4.0	Pendahuluan	200
4.1	Penilaian Kebolehterimaan Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Binaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK + (<i>oleh</i> + FD _{AGEN})	202
4.1.1	Peratus Kebolehterimaan Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga	204
4.1.2	Peratus Kebolehterimaan Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan FD _{AGEN} KGND 1 dan KGND 2	209
4.1.3	Hipotesis 1: Kebolehterimaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan FD _{AGEN}	212
4.1.4	Peratus Kebolehterimaan Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Pasif <i>di</i> -KK Berstruktur <i>di</i> -KK(-nya) + FD _{TEMA}	214
4.1.5	Hipotesis 2: Kebolehterimaan Ayat <i>di</i> -KK(-nya) + FD _{TEMA}	220

4.1.6	Rumusan: Penilaian Kebolehterimaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK oleh Penutur Jati Bahasa Melayu	222
4.2	Analisis Deskriptif: Fakta Sintaksis Ayat Pasif <i>di</i> -KK	226
4.2.1	Morfem Pasif <i>di</i> - dan Sifat Kata Kerja	227
4.2.2	Posisi Kata Kala dalam Ayat Pasif <i>di</i> -KK	234
4.2.3	Argumen FD dalam Binaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK	238
4.2.3(a)	Hujahan Argumen FD _{TEMA} Sebagai Subjek Ayat	239
4.2.3(b)	Penzahiran Argumen FD _{AGEN}	244
4.2.4	Rumusan: Perlakuan Sintaksis Ayat Pasif <i>di</i> -KK	256
4.3	Analisis Teoretis bagi Binaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK	258
4.3.1	<i>Voice</i> Ayat Pasif <i>di</i> -KK	259
4.3.2	Binaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK	262
4.3.3	FD _{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam Struktur Binaan Ayat Pasif <i>di</i> -KK	271
4.3.4	Kegramatisan FD _{TEMA} dalam Struktur Binaan <i>di</i> -KK(- <i>nya</i>) + FD _{TEMA}	281
4.4	Penutup	289
BAB 5	AYAT DENGAN KATA KERJA TANPA AWALAN	290
5.0	Pendahuluan	290
5.1	Permasalahan Kajian	290
5.1.1	Kehadiran FD _{AGEN} Diri Ketiga dalam Ayat Ø-KK	290
5.1.2	<i>Voice</i> Ayat Ø-KK	295
5.2	Penilaian Kebolehterimaan Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Ø-KK	298
5.2.1	Struktur Binaan Ayat Ø-KK: FD _{TEMA} + FD _{AGEN} + Ø-KK	299

5.2.1(a)	Kebolehterimaan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam Struktur Binaan $FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK$	299
5.2.1(b)	Kebolehterimaan FD_{AGEN} Diri Ketiga dalam Struktur Binaan $FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK$	301
5.2.1(c)	Hipotesis 3: Kebolehterimaan Ayat $\emptyset-KK$ Berstruktur $FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK$	310
5.2.2	Struktur Binaan Ayat $\emptyset-KK$: $(Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK + FD_{TEMA}$	311
5.2.2(a)	Kebolehterimaan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam Struktur Binaan $(Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK + FD_{TEMA}$	312
5.2.2(b)	Kebolehterimaan FD_{AGEN} Diri Ketiga dalam Struktur Binaan $(Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK + FD_{TEMA}$	314
5.2.2(c)	Hipotesis 4: Kebolehterimaan Ayat $\emptyset-KK$ Berstruktur $(Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset-KK + FD_{TEMA}$	317
5.2.3	Struktur Binaan Ayat $\emptyset-KK$: (a) $FD_{TEMA} + FD_{AGEN} + (Kala) + \emptyset-KK$ dan (b) $FD_{AGEN} + (Kala) + \emptyset-KK + FD_{TEMA}$	318
5.2.4	Rumusan: Kebolehterimaan Ayat $\emptyset-KK$	321
5.3	Analisis Deskriptif: Fakta Sintaksis Ayat $\emptyset-KK$	324
5.3.1	Kata Kerja Tanpa Awalan ($\emptyset-KK$)	324
5.3.2	Argumen FD_{AGEN}	326
5.3.3	Posisi Kata Kala dalam Binaan Ayat $\emptyset-KK$	327
5.3.4	Argumen FD_{TEMA}	333
5.3.5	Rumusan Keseluruhan: Fakta Sintaksis Ayat $\emptyset-KK$	347
5.4	Analisis Teoretis bagi Binaan Ayat $\emptyset-KK$	350
5.4.1	<i>Voice</i> Ayat $\emptyset-KK$	350

5.4.2	Struktur Binaan Ayat Ø-KK	353
	5.4.2(a) Ayat Ø-KK <i>Voice</i> Pasif	354
	5.4.2(b) Ayat Ø-KK <i>Voice</i> Aktif	369
5.5	Penutup	376
BAB 6	AYAT BERSTRUKTUR $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ TANPA AGEN	378
6.0	Pendahuluan	378
6.1	<i>Middle Voice</i> dan <i>Voice</i> Bahasa Melayu	381
6.2	Penilaian Kebolehterimaan dan Maksud Ayat bagi Ayat Berstruktur <i>mudah + di-KK</i> , Ayat Berstruktur <i>sengaja + di-KK</i> dan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	390
6.2.1	Penilaian Kebolehterimaan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Penyata Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ dan $FD_{TEMA} + mudah + di-KK + oleh + FD_{AGEN}$	390
6.2.2	Penilaian Kebolehterimaan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Penyata Berstruktur $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK$, dan $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK + oleh + FD_{AGEN}$	393
6.2.3	Penilaian Kebolehterimaan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu terhadap Ayat Penyata Berstruktur $FD_{TEMA} + di-KK$, dan $FD_{TEMA} + di-KK + oleh + FD_{AGEN}$	395
6.2.4	Hipotesis 5: Kebolehterimaan Ayat dengan Binaan Ayat $FD_{TEMA} + mudah + di-KK + (oleh + FD_{AGEN})$, $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK + (oleh + FD_{AGEN})$, dan $FD_{TEMA} + di-KK + (oleh + FD_{AGEN})$	397
6.2.5	Penilaian Maksud Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu bagi Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$, $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK$, dan $FD_{TEMA} + di-KK$	398
6.2.6	Hipotesis 6: Penilaian Maksud Ayat	402
6.2.7	Rumusan: Penilaian Kebolehterimaan Ayat dan Penilaian Maksud Ayat bagi Ayat Berstruktur <i>mudah + di-KK</i> , Ayat Berstruktur <i>sengaja + di-KK</i> dan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	404

6.3	Analisis Deskriptif bagi Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-$ KK	410
6.3.1	Maksud Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	410
6.3.2	Perlakuan Sintaksis Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah$ $+ di-KK$	417
6.3.2(a)	Argumen Dalaman FD_{TEMA}	419
6.3.2(b)	Kata <i>mudah</i>	423
6.3.2(c)	Kata Kerja <i>di-KK</i>	430
6.3.2(d)	Argumen Luaran FD_{AGEN}	433
6.3.3	Rumusan: Fakta Sintaksis dan Semantik bagi Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	439
6.4	Analisis Teoretis bagi Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-$ KK	441
6.4.1	Hujahan Ayat <i>Dispositional Middle</i> Bahasa Melayu sebagai Ayat <i>Middle Voice</i>	441
6.4.2	Penjelasan Teoretis tentang Perlakuan Sintaksis dan Semantik bagi Ayat <i>Dispositional Middle</i> Bahasa Melayu	447
6.5	Penutup	456
BAB 7	PENUTUP	457
7.0	Pendahuluan	457
7.1	Rumusan Keseluruhan Dapatan Kajian	457
7.2	Limitasi Kajian	471
7.3	Saranan Kajian Lanjut	472
7.4	Penutup	476
	RUJUKAN	477
	LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

Muka surat

Jadual 1.1	Contoh Ayat Pasif <i>di</i> -KK berdasarkan Pencerakinan Nik Safiah Karim et al. (2008)	1
Jadual 1.2	Contoh Ayat \emptyset -KK berdasarkan Nik Safiah Karim et al. (2008)	3
Jadual 1.3	Ayat Pasif <i>di</i> -KK berdasarkan Rumus Preskriptif Nik Safiah Karim et al. (2008)	6
Jadual 1.4	Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan Argumen Luaran FD _{AGEN} KGND 1 oleh Sarjana Bahasa Melayu	7
Jadual 1.5	Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan Argumen Luaran FD _{AGEN} KGND 2 oleh Sarjana Bahasa Melayu	7
Jadual 1.6	Ayat Korpus: Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan Argumen Luaran FD _{AGEN} KGND 1, KGND 2 dan Diri Ketiga	8
Jadual 1.7	Kesalahan Ayat Pasif <i>di</i> -KK yang Kerap Dilakukan oleh Pelajar dalam Peperiksaan Awam	11
Jadual 1.8	Kajian Ilmiah tentang Kesalahan Ayat yang Dihasilkan oleh Pelajar	11
Jadual 1.9	Peratus Pelajar Melayu yang Melakukan Kesilapan Ayat Pasif <i>di</i> -KK dengan FD _{AGEN} Bukan Diri Ketiga dalam Kajian Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor (1991) dan Md. Isa Hassan (1993)	12
Jadual 1.10	Ayat \emptyset -KK berdasarkan Rumus Preskriptif Nik Safiah Karim et al. (2008)	26
Jadual 1.11	Ayat \emptyset -KK berdasarkan Sarjana Bahasa Melayu yang Lain	27
Jadual 2.1	Contoh Ayat <i>Dispositional Middle</i> Merentasi Bahasa	63

Jadual 2.2	Maksud Ayat <i>Facilitative</i> dalam Kategori <i>Middle Voice</i> berdasarkan Kemmer (1993)	72
Jadual 2.3	Perbandingan Ciri-ciri <i>Voice</i>	75
Jadual 2.4	Perbandingan Istilah dan Huraian bagi <i>Voice</i> Ayat Bahasa Melayu	77
Jadual 2.5	Penggunaan Istilah Ragam dalam Beberapa Buku Tatabahasa Bahasa Melayu	81
Jadual 3.1	Data Ayat: Contoh dan Binaan Ayat <i>di-KK</i> dan Ayat \emptyset - <i>KK</i>	132
Jadual 3.2	Perbandingan Beberapa Contoh Ayat <i>di-KK</i> daripada Buku dan Karya Ilmiah berdasarkan Tatabahasa Preskriptif dan Tatabahasa Deskriptif	137
Jadual 3.3	Perbandingan Beberapa Contoh Ayat \emptyset - <i>KK</i> daripada Buku dan Karya Ilmiah berdasarkan Tatabahasa Preskriptif dan Tatabahasa Deskriptif	138
Jadual 3.4	Sumber dan Bilangan Bahan Bertulis dalam Korpus DBP (Setakat 11 Disember 2016)	144
Jadual 3.5	Komposisi Jenis Bahan Teks Bertulis dan Bilangan Perkataan dalam Korpus Kajian	152
Jadual 3.6	Beberapa Contoh Ayat <i>di-KK</i> dan Ayat \emptyset - <i>KK</i> daripada Buku dan Karya Ilmiah Tatabahasa Bahasa Melayu	162
Jadual 3.7	Komposisi Umur dan Tahap Pengajian Peserta Kajian	172
Jadual 3.8	Skala Kebolehterimaan Ayat berdasarkan Wasow dan Arnold (2005)	178
Jadual 3.9	Skala Penilaian Ayat berdasarkan Culbertson dan Gross (2009)	178
Jadual 3.10	Pola Binaan Ayat dan Beberapa Ayat daripada Sarjana Bahasa, Korpus dan Ayat Ujian dalam Soal Selidik	182
Jadual 3.11	Contoh Senarai Kawalan Soal Selidik (Ayat Sarjana Bahasa dan Korpus)	184

Jadual 3.12	Pembinaan Ayat Ujian Soal Selidik bagi Ayat Pasif <i>di-KK</i> yang Berstruktur $FD_{TEMA} + di-KK + ((oleh) + FD_{AGEN})$ berdasarkan Persoalan dan Objektif Kajian	184
Jadual 3.13	Contoh Susunan Item Ayat Pasif <i>di-KK</i> dalam Soal Selidik 1	186
Jadual 3.14	Perbandingan Bilangan Item dalam Soal Selidik Kajian Rintis dan Kajian Sebenar	191
Jadual 4.1	Peratus Kebolehterimaan bagi Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} KGND 3	205
Jadual 4.2	Peratus Kebolehterimaan bagi Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} Diri Ketiga = KN Khas	206
Jadual 4.3	Peratus Kebolehterimaan bagi Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} Diri Ketiga = FD Am	207
Jadual 4.4	Rumusan Min Kebolehterimaan bagi FD_{AGEN} Diri Ketiga dalam Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	207
Jadual 4.5	Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} Diri Ketiga yang Berterima	209
Jadual 4.6	Peratus Kebolehterimaan Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} KGND 1	210
Jadual 4.7	Peratus Kebolehterimaan Konstruksi Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} KGND 2	211
Jadual 4.8	Ayat Pasif <i>di-KK</i> Berstruktur $di-KK + FD_{TEMA} + (oleh + FD_{AGEN})$	214
Jadual 4.9	Ayat Pasif <i>di-KK</i> Berstruktur $di-KK-nya + FD_{TEMA}$	214
Jadual 4.10	Peratus Kebolehterimaan Ayat Berstruktur $di-KK + FD_{TEMA}$	215
Jadual 4.11	Peratus Kebolehterimaan Ayat Berstruktur $di-KK + FD_{TEMA} + oleh + FD_{AGEN}$	216
Jadual 4.12	Min Kebolehterimaan dan Skala Kebolehterimaan Ayat bagi Ayat Berstruktur $di-KK + FD_{TEMA} + (oleh + FD_{AGEN})$	216

Jadual 4.13	Penilaian Kecenderungan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu: Ayat <i>di-KK</i> + FD _{TEMA} + (<i>oleh</i> + FD _{AGEN})	217
Jadual 4.14	Peratus Kebolehterimaan Struktur Binaan Ayat <i>di-KK-nya</i> + FD _{TEMA}	218
Jadual 4.15	Peratus Kebolehterimaan Struktur Binaan Ayat <i>di-KK-nya</i> + FD _{TEMA} + <i>oleh</i> + FD _{AGEN}	219
Jadual 4.16	Perbandingan Min Kebolehterimaan Ayat Berstruktur <i>di-KK(-nya)</i> + FD _{TEMA}	219
Jadual 4.17	Penilaian Kecenderungan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu: Pasangan Ayat <i>di-KK(-nya)</i> + FD _{TEMA}	220
Jadual 4.18	Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga	224
Jadual 4.19	Ayat Pasif <i>di-KK</i> dengan FD _{AGEN} KGND 1 dan KGND 2	225
Jadual 4.20	Fungsi Morfem Pasif <i>di-</i> dan Contoh Ayat Pasif <i>di-KK</i> oleh Sarjana Bahasa	227
Jadual 4.21	Morfem <i>di-</i> pada Kata Kerja Dasar dalam Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	228
Jadual 4.22	Perincian Struktur Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i> berdasarkan Peranan Semantik	229
Jadual 4.23	Kata Kerja Dasar yang Diimbuhkan dengan Morfem Pasif <i>di-</i>	230
Jadual 4.24	Ketransitifan Kata Kerja dan Fitur Pilihan Kategori	231
Jadual 4.25	Ujian Ketransitifan Kata Kerja Dasar berdasarkan Fitur Pilihan Kategori dan Pempasifan	232
Jadual 4.26	Kehadiran Kata Kala dalam Ayat Pasif <i>di-KK</i>	234
Jadual 4.27	Posisi Kata Kala yang Tidak Berterima dalam Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	234
Jadual 4.28	Posisi Kata Kala dalam Struktur Binaan Ayat <i>Voice</i> Aktif	235
Jadual 4.29	Posisi Kata Kala dalam Struktur Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	236

Jadual 4.30	Posisi Kata Kala dalam Ayat <i>Voice</i> Aktif dan <i>Voice</i> Pasif berdasarkan Liaw Yock Fang (1985)	236
Jadual 4.31	Kehadiran Kata Kala secara Pilihan dalam Struktur Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	237
Jadual 4.32	Posisi Konstituen Frasa Determiner dalam Struktur Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	238
Jadual 4.33	Ujian Pengesanan Subjek Ayat dalam Binaan Ayat <i>di-KK(-nya) + FD_{TEMA}</i>	243
Jadual 4.34	Pandangan Pengkaji Bahasa tentang Peranan Tematik AGEN	244
Jadual 4.35	Penzahiran <i>FD_{AGEN}</i> dalam Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	247
Jadual 4.36	Binaan Ayat Pasif <i>di-KK</i> : [<i>Oleh + FD_{AGEN}</i>] + <i>FD_{TEMA} + di-KK</i>	249
Jadual 4.37	Penentuan <i>Voice</i> Ayat Berstruktur <i>FD_{TEMA} + (Kala) + di-KK + (oleh) + FD_{AGEN}</i>	260
Jadual 5.1	<i>FD_{AGEN}</i> Diri Ketiga dalam Struktur Binaan Ayat <i>Ø-KK</i> : <i>FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + Ø-KK</i>	292
Jadual 5.2	<i>FD_{AGEN}</i> Diri Ketiga dalam Struktur Binaan Ayat <i>Ø-KK</i> : <i>(Kala) + FD_{AGEN} + Ø-KK + FD_{TEMA}</i>	294
Jadual 5.3	Tiga Pandangan Utama dalam Kalangan Sarjana dan Pengkaji Bahasa tentang <i>Voice</i> Ayat <i>Ø-KK</i> Berstruktur <i>FD_{AGEN} + Ø-KK + FD_{TEMA}</i>	296
Jadual 5.4	Penilaian Kebolehterimaan <i>FD_{AGEN}</i> KGND 1 dalam Struktur Binaan Ayat <i>Ø-KK</i> : <i>FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + Ø-KK</i>	299
Jadual 5.5	Penilaian Kebolehterimaan <i>FD_{AGEN}</i> KGND 2 dalam Struktur Binaan Ayat <i>Ø-KK</i> : <i>FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + Ø-KK</i>	300
Jadual 5.6	Pandangan Sarjana Bahasa Tatabahasa Preskriptif tentang Kehadiran <i>FD_{AGEN}</i> Diri Ketiga dalam Ayat <i>Ø-KK</i> Berstruktur <i>FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + Ø-KK</i>	301

Jadual 5.7	Pandangan Sarjana Bahasa yang Lain tentang Kehadiran FD _{AGEN} Diri Ketiga dalam Ayat Ø-KK Berstruktur FD _{TEMA} + (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK	302
Jadual 5.8	Perbezaan Pandangan tentang Penzahiran FD _{AGEN} Diri Ketiga = KN khas dan FD Am dalam Struktur Binaan Ayat FD _{TEMA} + (Kala) + [FD _{AGEN}] + Ø-KK	303
Jadual 5.9	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} KGND 3 dalam Struktur Binaan FD _{TEMA} + (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK	304
Jadual 5.10	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga = KN Khas dalam Struktur Binaan FD _{TEMA} + (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK	305
Jadual 5.11	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga = FD Am dalam Struktur Binaan FD _{TEMA} + (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK	305
Jadual 5.12	Perbandingan Peratus dan Min Kebolehterimaan Ayat Ø-KK berdasarkan Jenis FD _{AGEN} dalam Struktur Binaan Ayat FD _{TEMA} + (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK	307
Jadual 5.13	Perbandingan Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga = FD Am	309
Jadual 5.14	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} = KGND 1 dalam Struktur Binaan (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	312
Jadual 5.15	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} = KGND 2 dalam Struktur Binaan (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	313
Jadual 5.16	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga dalam Struktur Binaan (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	314

Jadual 5.17	Penilaian Kecenderungan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu: (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	316
Jadual 5.18	Bilangan Konkordans Ayat Ø-KK yang Berstruktur (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA} dalam Korpus	316
Jadual 5.19	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dalam Struktur Binaan FD _{TEMA} + FD _{AGEN} + (Kala) + Ø-KK	319
Jadual 5.20	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dalam Struktur Binaan FD _{AGEN} + (Kala) + Ø-KK + FD _{TEMA}	320
Jadual 5.21	Rumusan: Kebolehterimaan (Kala) + FD _{AGEN} + Ø-KK dalam Ayat Ø-KK	322
Jadual 5.22	Rumusan: Kebolehterimaan FD _{AGEN} + (Kala) + Ø-KK dalam Ayat Ø-KK	323
Jadual 5.23	Kata Kerja dalam Ayat Ø-KK	324
Jadual 5.24	Ujian Ketransitifan Kata Kerja Dasar berdasarkan Fitur Pilihan Kategori dan Pempasifan dengan Morfem Pasif <i>di-</i>	325
Jadual 5.25	Kehadiran Kata Kala dalam Ayat Ø-KK	327
Jadual 5.26	Konstruksi Ayat Ø-KK berdasarkan Karya Ilmiah dan Buku Tatabahasa Bahasa Melayu	328
Jadual 5.27	Pembuktian Kata Kala diikuti oleh Frasa Kerja dalam Binaan Ayat Ø-KK <i>Voice</i> Pasif	330
Jadual 5.28	Pembuktian Kata Kala diikuti oleh Frasa Kerja dalam Binaan Ayat Ø-KK <i>Voice</i> Aktif	331
Jadual 5.29	Rumusan: <i>Voice</i> Ayat Ø-KK berdasarkan Posisi Kata Kala	333
Jadual 5.30	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK: FD _{TEMA} di Posisi Awal Ayat dan Pasca Ø-KK	334
Jadual 5.31	Rumusan Hasil Ujian Sintaksis bagi Ayat Ø-KK yang Berstruktur FD _{TEMA} + FD _{AGEN} + Ø-KK, dan FD _{AGEN} + Ø-KK + FD _{TEMA}	342

Jadual 5.32	Perbandingan Pandangan Sarjana Bahasa: Istilah dan Contoh Ayat Ø-KK berdasarkan Posisi Kata Kala	343
Jadual 5.33	Perbandingan Penilaian Kebolehterimaan Ayat Ø-KK dengan FD _{AGEN} Diri Ketiga = FD Am	348
Jadual 5.34	Penentuan <i>Voice</i> Ayat Ø-KK	351
Jadual 6.1	Perbandingan Ayat <i>Middle Voice</i> dalam Beberapa Bahasa Tabii	378
Jadual 6.2	Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>mudah</i> + <i>di</i> -KK dalam Korpus	379
Jadual 6.3	Perbandingan Ayat <i>Dispositional Middle</i> dalam Beberapa Bahasa Tabii	382
Jadual 6.4	Korpus Kajian: Perbandingan Produktiviti Kehadiran <i>mudah</i> , <i>mudah untuk</i> dan <i>dengan mudah</i> dalam Binaan Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>di</i> -KK	385
Jadual 6.5	Pengkategorian <i>Voice</i> dalam Bahasa Melayu	387
Jadual 6.6	Penilaian Kebolehterimaan bagi Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>mudah</i> + <i>di</i> -KK	391
Jadual 6.7	Penilaian Kebolehterimaan bagi Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>mudah</i> + <i>di</i> -KK + <i>oleh</i> + FD _{AGEN}	392
Jadual 6.8	Penilaian Kebolehterimaan bagi Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>sengaja</i> + <i>di</i> -KK, dan FD _{TEMA} + <i>sengaja</i> + <i>di</i> -KK + <i>oleh</i> + FD _{AGEN}	394
Jadual 6.9	Penilaian Kecenderungan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu: Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>sengaja</i> + <i>di</i> -KK + (<i>oleh</i> + FD _{AGEN})	395
Jadual 6.10	Penilaian Kebolehterimaan bagi Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>di</i> -KK, dan FD _{TEMA} + <i>di</i> -KK + <i>oleh</i> + FD _{AGEN}	396
Jadual 6.11	Perbandingan Penilaian Maksud bagi Ayat Berstruktur FD _{TEMA} + <i>mudah</i> + <i>di</i> -KK, FD _{TEMA} + <i>sengaja</i> + <i>di</i> -KK, dan FD _{TEMA} + <i>di</i> -KK yang Ber-AGEN dan Tanpa AGEN	399

Jadual 6.12	Perbandingan Penilaian Kebolehterimaan Ayat bagi Kehadiran dan Tanpa Kehadiran FD_{AGEN} dalam Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$, $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK$, dan Ayat Pasif <i>di-KK</i>	404
Jadual 6.13	Perbandingan Kebolehterimaan bagi Penzahiran AGEN dalam Ayat Pasif <i>di-KK</i> , Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK$ dan $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	407
Jadual 6.14	Perbandingan Penilaian Maksud Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu bagi Ayat Pasif <i>di-KK</i> , Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + sengaja + di-KK$ dan $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	408
Jadual 6.15	Maksud Ayat <i>Dispositional Middle</i> dalam Beberapa Bahasa Tabii	413
Jadual 6.16	Pemilihan Kecenderungan Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu bagi Mengungkapkan Maksud <i>Dispositional</i>	414
Jadual 6.17	Ayat Ujian Bahasa Melayu Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ dan Maksud Ayat berdasarkan Penilaian Maksud Ayat oleh Penutur Jati Bahasa Melayu	416
Jadual 6.18	Penilaian Kebolehterimaan Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	418
Jadual 6.19	Posisi Kata <i>mudah</i> dalam Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	425
Jadual 6.20	Perbandingan Ayat berdasarkan Maksud <i>Dispositional</i> , Interpretasi <i>Generic Modal</i> dan Interpretasi <i>Potentiality</i>	439
Jadual 6.21	Rumusan: Fakta Semantik dan Sintaksis Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$	440
Jadual 6.22	Perbandingan Maksud Ayat: Ayat Pasif <i>di-KK</i> , Ayat Berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ dan Ayat <i>Dispositional Middle</i> Bahasa Inggeris	442
Jadual 6.23	Kriteria <i>Voice</i> : Perbandingan Bentuk Kata Kerja	443

Jadual 6.24	Kriteria <i>Voice</i> : Perbandingan Pengagihan Fungsi Tatabahasa kepada Argumen FD: Argumen Dalaman FD _{TEMA}	444
Jadual 6.25	Kriteria <i>Voice</i> : Perbandingan Pengagihan Fungsi Tatabahasa kepada Argumen FD: Argumen Luaran FD _{AGEN}	446
Jadual 7.1	Rumusan Keseluruhan Dapatan Kajian	466

SENARAI RAJAH

	Muka surat
Rajah 1.1	Representasi dalaman dan luaran ayat (16). 18
Rajah 1.2	Kerangka konseptual kajian. 51
Rajah 2.1	Tahap representasi linguistik dalam model tatabahasa Program Minimalis. 88
Rajah 3.1	Jenis dan sumber data ayat kajian. 135
Rajah 3.2	Contoh konkordans bagi ayat berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ daripada korpus kajian. 141
Rajah 3.3	Konkordans bagi perkataan <i>mudah</i> dalam Korpus DBP pada 10 Disember 2016. 141
Rajah 3.4	Muka surat pertama konkordans bagi carian perkataan <i>oleh</i> dalam Korpus DBP pada 10 Disember 2016. 147
Rajah 3.5	Konkordans FK <i>di* oleh saya</i> dalam korpus kajian. 148
Rajah 3.6	Muka surat pertama konkordans bagi carian konkordans kali pertama perkataan <i>oleh</i> dalam Korpus DBP pada 10 Disember 2016. 149
Rajah 3.7	Muka surat pertama konkordans bagi carian konkordans kali kedua perkataan <i>oleh</i> dalam Korpus DBP pada 10 Disember 2016. 149
Rajah 3.8	Fail muat turun keputusan carian konkordans kali kedua bagi perkataan <i>oleh</i> dalam Korpus DBP pada 10 Disember 2016. 150
Rajah 3.9	Contoh wacana bagi carian FK <i>di* oleh saya</i> dalam konkordans korpus kajian. 151
Rajah 3.10	Jenis bahan teks bertulis dalam korpus kajian. 152
Rajah 3.11	Langkah-langkah pembinaan korpus kajian. 159

Rajah 3.12	Korpus kajian: Baris konkordans bagi ayat pasif <i>di</i> -KK, ayat berstruktur <i>di</i> -KK-nya + FD _{TEMA} , ayat berstruktur FD _{TEMA} + mudah + <i>di</i> -KK, dan ayat Ø-KK.	160
Rajah 3.13	Contoh pemendekan ayat korpus sebenar bagi <i>di</i> -KK dan Ø-KK yang kompleks kepada ayat penyata tunggal.	161
Rajah 3.14	Contoh arahan dan <i>forced-choice task</i> yang dikemukakan dalam soal selidik kajian.	176
Rajah 3.15	Skala kebolehterimaan ayat.	179
Rajah 3.16	Arahan dan skala kebolehterimaan ayat dalam soal selidik kajian rintis.	188
Rajah 3.17	Penerangan dan arahan dalam soal selidik kajian sebenar.	190
Rajah 3.18	Carta aliran metodologi kajian.	197
Rajah 3.19	Hubung kait data, metodologi dan teori kajian dengan persoalan dan objektif kajian.	198
Rajah 4.1	Julat peratus kebolehterimaan ayat dan skala kebolehterimaan ayat.	205
Rajah 4.2	Ayat pasif <i>di</i> -KK: Perbandingan min kebolehterimaan dengan skala kebolehterimaan ayat.	223
Rajah 5.1	Ayat Ø-KK: Perbandingan min kebolehterimaan ayat dengan skala kebolehterimaan ayat.	308
Rajah 6.1	Pemilihan ayat yang paling tepat bagi mengungkapkan maksud ‘keadaan atau tekstur roti yang lembut menyebabkan roti itu senang dipotong’.	415

SENARAI SIMBOL

%	Peratus
Σ	Jumlah
+	Operasi tambah
=	Hasil operasi matematik; bersamaan dengan
$X > Y$	Unsur X lebih diutamakan berbanding unsur Y berdasarkan turutan.
*	Struktur binaan ayat yang tidak gramatis.
?	Kegramatisan atau kebolehterimaan ayat tersebut “meragukan”.
#	Ayat yang berterima atau gramatis dari segi sintaksis tetapi maksud ayat yang diungkapkan oleh ayat tersebut bermasalah dari segi semantik.
-	Sempadan di antara hos dengan imbuhan.
+	Digunakan dalam penulisan rumus binaan ayat bagi memperlihatkan suatu konstituen sintaksis bergabung dengan konstituen sintaksis yang lain.
&	dan
/	atau
\emptyset	Kategori yang tidak dizahirkan kerana tidak mempunyai bentuk fonetik yang ketara, iaitu senyap atau nol (<i>null</i>).
\emptyset	Pengguguran suatu konstituen dalam binaan ayat.
θ	Teta
α	Alfa
$\langle x \rangle$	Bekas konstituen yang tidak direalisasikan secara fonetik kerana konstituen asal telah digerakkan ke posisi lain.
\triangle	Unjuran lebih lanjut tentang struktur dalaman bagi frasa tidak diperincikan.
()	Unsur yang terkandung di dalam kurungan bersifat pilihan, iaitu boleh dikekalkan atau digugurkan dalam suatu struktur binaan ayat.

SENARAI KATA SINGKATAN

1	Orang pertama
2	Orang kedua
3	Orang ketiga
A	Kata adjektif
Adv	Kata adverba
AKU	Kasus akusatif
Bil.	Bilangan
BM	Bahasa Melayu
D	Kata determiner
DBP	Dewan Bahasa dan Pustaka
<i>e</i>	kosong (<i>empty</i>)
ed.	edisi
Ed.	Editor
EPP	Prinsip Unjuran Tambahan (<i>Extended Projection Principle</i>)
FA	Frasa adjektif
FAdv	Frasa adverba
FD	Frasa determiner
FN	Frasa nama
FD _{AGEN}	Frasa determiner yang mempunyai peranan tematik AGEN
FD _{TEMA}	Frasa determiner yang mempunyai peranan tematik TEMA
FI	Frasa infleksi / Frasa fleksi
Fk	Frasa kerja ringan
FK	Frasa kerja
FKala	Frasa kala
FKOMP	Frasa komplementiser
FP	Frasa preposisi
FTop	Frasa topik
GN	Ganti nama
I atau INFL	Kata infleksi / Kata fleksi
k	Kata kerja ringan

K atau KK	Kata kerja
Kala	Kata kala
KGND	Kata ganti nama diri
KN	Kata nama
KOMP	Kata komplementiser
ms.	muka surat
N atau KN	Kata nama
NOM	Kasus nominatif
NSK	Nik Safiah Karim
P	Kata preposisi
Peny.	Penyunting
Spes	Spesifier
t	Tikas
Top	Topik
<i>u</i>	Fitur yang tidak diinterpretasi (<i>uninterpretable</i>)
X'	Unjuran pertengahan
X ⁰	Kepala
FX	Unjuran maksimal

SENARAI LAMPIRAN

- Lampiran A Jumlah Perkataan dalam Pangkalan Data Korpus DBP sehingga Tahun 2016
- Lampiran B Komposisi Jenis dan Bilangan Bahan Bertulis dalam Sumber Bahan Korpus DBP (Setakat 11 Disember 2016)
- Lampiran C Perincian Komposisi Jenis Bahan Teks Bertulis dalam Korpus Kajian
- Lampiran D Borang Maklumat dan Surat Keizinan Peserta Kajian
- Lampiran E Soal Selidik 1
Soal Selidik 2
Soal Selidik 3
Soal Selidik 4

**ANALISIS VOICE DALAM SINTAKSIS BAHASA MELAYU:
SATU PENDEKATAN PROGRAM MINIMALIS**

ABSTRAK

Kajian ini meneliti ayat dengan kata kerja berawalan *di-* (ayat *di*-KK) dan ayat dengan kata kerja tanpa awalan (ayat \emptyset -KK) dalam bahasa Melayu. Objektif kajian ialah menghuraikan ayat *di*-KK dan ayat \emptyset -KK secara deskriptif dan teoretis berdasarkan konsep *voice* dan pendekatan Program Minimalis (1995, 2000, 2001). Ayat *di*-KK dan ayat \emptyset -KK dikutip daripada buku-buku tatabahasa dan karya ilmiah tatabahasa bahasa Melayu, korpus dan soal selidik penilaian kebolehterimaan ayat. Kajian ini melibatkan 56 orang penutur jati bahasa Melayu yang merupakan penuntut di Universiti Sains Malaysia. Berdasarkan min kebolehterimaan ayat, kehadiran FD_{AGEN} yang diterima dalam binaan $FD_{TEMA} + (Kala) + di\text{-}KK + (oleh + FD_{AGEN})$ ialah diri ketiga > KGND 1 > KGND 2. Kebolehterimaan ayat pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 meningkat apabila GN sendiri *sendiri* hadir mengikuti FD_{AGEN} . Ayat *di*-KK(-nya) + FD_{TEMA} dinilai sebagai ayat yang berterima. FD_{TEMA} yang hadir pasca *di*-KK(-nya) dibuktikan sebagai subjek ayat dan *di*-KK(-nya) ditopikalisasi ke pangkal ayat. Min kebolehterimaan ayat memperlihatkan kehadiran FD_{AGEN} dalam binaan ayat $FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset\text{-}KK$ adalah berterima dalam turutan KGND 1 > KGND 2 > KGND 3 > FD diri ketiga: kata nama khas > FD diri ketiga: FD am. Ketiga-tiga jenis FD_{AGEN} adalah berterima dalam binaan ayat $FD_{AGEN} + \emptyset\text{-}KK + FD_{TEMA}$. Namun, peratus kebolehterimaan bagi ayat tersebut adalah lebih rendah apabila Kala dizahirkan di pangkal ayat. Paling menarik, ayat yang berstruktur $FD_{TEMA} +$ kata adverba *facility mudah* + *di*-KK tanpa AGEN dinilai sebagai ayat yang berterima dan mengungkapkan maksud *dispositional* walaupun morfem pasif *di-* hadir

dalam binaan ayat tersebut. Analisis deskriptif dan teoretis kajian ini membuktikan bahawa selain *voice* aktif dan *voice* pasif, bahasa Melayu seperti bahasa tabii yang lain mempunyai *middle voice*, iaitu ayat *dispositional middle* yang berstruktur $FD_{TEMA} +$ kata adverba *facility mudah* + *di-KK* tanpa AGEN. Ayat \emptyset -KK diujahkan sebagai ayat *voice* aktif atau *voice* pasif berdasarkan posisi kata kala, ujian sintaksis bagi mengesan subjek ayat, dan konsep *voice*. Analisis penggabungan semu terhadap binaan ayat $FD_{TEMA} + (Kala) + FD_{AGEN} + \emptyset$ -KK berjaya menjelaskan keperluan bersebelahan yang rapat dan ketat secara linear di antara $[FD_{AGEN} + \emptyset_{pasif}\text{-}KK]$ bagi membentuk FK pasif dan menghapuskan keperluan FD_{AGEN} untuk mematuhi Tapisan Kasus. Kajian ini menunjukkan bahawa konsep *voice*, Program Minimalis dan penilaian kebolehterimaan ayat dapat menjelaskan kontroversi sintaksis yang melibatkan ayat *di-KK* dan ayat \emptyset -KK.

**AN ANALYSIS OF VOICE IN MALAY SYNTAX:
A MINIMALIST PROGRAM APPROACH**

ABSTRACT

This research examines Malay *di*-Verb and prefixless verb (\emptyset -Verb) sentences. The objective of this research is to analyse and explain sentences of *di*-Verb and \emptyset -Verb descriptively and theoretically based on the concept of voice and Minimalist Program approach (1995, 2000, 2001). Sentences of *di*-Verb and \emptyset -Verb were collected from Malay grammar books and scholarly research, corpus and questionnaires involving acceptability judgment of sentences. This research involves 56 Malay native speakers who are Universiti Sains Malaysia's students. Based on the mean of acceptability, the DP_{AGENT} 's presence which is accepted in the structure of $DP_{THEME} + (Tense) + di\text{-Verb} + (oleh + DP_{AGENT})$ is third person (3P) > first person pronoun (1PP) > second person pronoun (2PP). The acceptability of passive *di*-Verb sentences with DP_{AGENT} 1PP and 2PP increases when DP_{AGENT} is followed by the self-pronoun *sendiri*. Sentences of *di*-Verb(-*nya*) + DP_{THEME} were evaluated as acceptable sentences. DP_{THEME} which follows *di*-Verb(-*nya*) is proved to be the sentence's subject while *di*-Verb(-*nya*) is being topicalised to the front of the sentence. The mean of acceptability shows that the presence of DP_{AGENT} in the structure of $DP_{THEME} + (Tense) + DP_{AGENT} + \emptyset\text{-Verb}$ is acceptable accordingly in the sequence of 1PP > 2PP > 3P: pronoun > 3P: proper noun > 3P: full DP. The three types of DP_{AGENT} are acceptable in the structure of $DP_{AGENT} + \emptyset\text{-Verb} + DP_{THEME}$. Nevertheless, the percentage of acceptability for the sentences are lower when the Tense is realised at the beginning of the sentence. Interestingly, sentences with the structure of $DP_{THEME} +$ facility adverb *mudah* + *di*-Verb without AGENT are acceptable and convey dispositional meaning

although the passive *di-* morpheme is present in that structure. Descriptive and theoretical analysis of this research proves that besides than active and passive voice, Malay language possesses middle voice, i.e. dispositional middle sentences with structure of DP_{THEME} + facility adverb *mudah* + *di*-Verb without AGENT, similar as other natural languages. Voice of Ø-Verb sentences is argued as active or passive sentences depending on the Tense's position, syntactic tests for subject, and concept of voice. Pseudo incorporation analysis on the structure of DP_{THEME} + (Tense) + DP_{AGENT} + Ø-Verb successfully explains the requirement of strict linear adjacency between [DP_{AGENT} + Ø_{passive}-Verb] to form VP passive and obviate the Case Filter on DP_{AGENT}. This research shows that the concept of voice, Minimalist Program and acceptability judgment of sentences are able to explain the syntactic controversies which involve the *di*-Verb and Ø-Verb.

BAB 1

PENGENALAN

1.0 Pendahuluan

Binaan ayat bahasa Melayu yang mempamerkan kehadiran argumen bukan AGEN di posisi subjek ayat dikategorikan sebagai ayat pasif bahasa Melayu oleh ahli tatabahasa dan sarjana bahasa Melayu. Berdasarkan ahli tatabahasa seperti Nik Safiah Karim et al. (2008) dan sarjana bahasa seperti Abdul Hamid Mahmood (1992), Asraf (1989b) dan Koh (1990), ayat pasif bahasa Melayu dikenali melalui kata kerja yang mempunyai awalan pasif *di-*, *teR-*, *ke-...-an*, *beR-*; kata bantu pasif *kena*, dan kata kerja tanpa awalan, Ø-KK, yang hadir mengikuti kata ganti nama diri (KGND) 1 atau 2 secara langsung. Binaan ayat yang menjadi fokus kajian ini ialah ayat pasif dengan kata kerja berawalan *di-* (ditulis sebagai ayat pasif *di-KK*) dan ayat dengan kata kerja tanpa awalan (selepas ini disingkatkan sebagai ayat Ø-KK).

Beberapa contoh ayat pasif *di-KK* diperturunkan seperti yang berikut. Contoh ayat dan pencerakinan ayat dikutip daripada Nik Safiah Karim et al. (2008).

Jadual 1.1

Contoh Ayat Pasif di-KK berdasarkan Pencerakinan Nik Safiah Karim et al. (2008)

Bil. (1)	Subjek	Frasa kerja pasif	<i>oleh</i> + Frasa Nama ¹	Keterangan	Sumber
a.	Rumah itu	diduduki	oleh mereka.		ms. 572
b.	Harta orang kaya itu	diperkacang	oleh warisnya.		ms. 216
c.	Barang itu	sudah diambil	oleh Ali	semalam.	ms. 490
d.	Tugasnya	tidak diabaikan	oleh pegawai itu.		ms. 148

Semua kata kerja dasar dalam ayat (1), iaitu *duduki*, *perkacang*, *ambil*, dan *abaikan*, merupakan kata kerja transitif sebelum diimbuhkan dengan awalan pasif *di-*. Kata

¹ Kajian ini menggunakan istilah frasa determiner (FD) bersesuaian dengan analisis Program Minimalis. Oleh itu, istilah frasa nama (FN) yang sering dijumpai dalam karya ilmiah diandaikan merupakan FD.

kala seperti *sudah* dalam ayat (1c) berada di posisi mendahului *di*-KK. Begitu juga dengan kata nafi *tidak* dalam ayat (1d).

Argumen frasa determiner (FD) di posisi subjek ayat dalam Jadual 1.1 seperti *rumah itu, harta orang kaya itu, barang itu, dan tugasnya*, didapati memegang peranan tematik yang sama, iaitu TEMA, dan kajian ini melabelkan argumen tersebut sebagai FD_{TEMA}. Dalam hal ini, kajian ini mencontohi Haegeman (1994) dan Ouhalla (1999) yang menggabungkan peranan tematik TEMA dan PENDERITA sebagai TEMA. Hal ini disebabkan peranan tematik bagi TEMA dan PENDERITA adalah hampir sama dan tidak semua ahli linguistik membezakan kedua-dua peranan tersebut (Tallerman, 2011, ms. 47). Peranan tematik TEMA dalam kajian ini merujuk entiti yang mengalami kesan oleh perbuatan atau keadaan yang dinyatakan oleh predikat (Haegeman, 1994, ms. 50), atau mengalami perubahan lokasi atau posisi (Ouhalla, 1999, ms. 150).

Bagi Nik Safiah Karim et al. (2008), bentuk ayat pasif dengan imbuhan kata kerja pasif *di*- (dalam kajian ini, dikenali sebagai ayat pasif *di*-KK) sebagaimana yang terlihat pada ayat (1) digunakan hanya untuk FD_{AGEN} diri ketiga² (ms. x1v). Berdasarkan Jadual 1.1, argumen FD_{AGEN} dalam ayat (1) ialah KGND 3 *mereka*, kata nama (KN) khas *Ali*, dan FD am *warisnya, pegawai itu*. Dalam kajian ini, AGEN meliputi tiga komponen yang dikenal pasti oleh Jackendoff (1990), iaitu: (a) “pembuat perbuatan” (pencetus suatu peristiwa (*event*)); (b) “kesengajaan Pelaku” (*volitional Actor*); dan (c) “pencetus ekstrinsik” (penyebab bagi suatu perubahan tetapi tidak semestinya melibatkan manusia) (dalam Wanner, 2009, ms. 14).³

² Kajian ini menggunakan istilah *diri ketiga* bagi merujuk pihak ketiga yang meliputi: (a) KGND orang ketiga seperti *dia, ia, beliau, mereka, -nya*; (b) kata nama khas seperti *Ali, Malaysia*; (c) frasa determiner am seperti *banjir, lampu, lelaki itu, ayah, kerajaan, sekolah*.

³ Contoh ayat bagi ketiga-tiga komponen yang dikenal pasti oleh Jackendoff (1990) sebagai AGEN diterangkan dengan lanjut di dalam perbincangan Bab 4.

Seterusnya, ayat pasif kedua yang turut menjadi fokus kajian ini ialah ayat dengan kata kerja tanpa awalan yang diringkaskan sebagai ayat Ø-KK. Contoh ayat Ø-KK diperturunkan seperti yang berikut.

Jadual 1.2

Contoh Ayat Ø-KK berdasarkan Nik Safiah Karim et al. (2008)

Bil. (2)	Subjek	Frasa kerja pasif dengan KGND 1 atau 2	Keterangan	Sumber
a.	Rumah itu	kami dirikan	bersama-sama.	ms. 185
b.	Kerja itu	sudah saya selesaikan	semalam.	ms. 492
c.	Kitab itu	hendaklah kamu simpan	baik-baik.	ms. 484
d.	Perkara itu	mesti kamu halusi.		ms. 188

Ayat (2) memperlihatkan satu persamaan dengan ayat pasif *di*-KK (1), iaitu posisi subjek ayat diisi oleh argumen FD_{TEMA} . Contoh FD_{TEMA} dalam ayat (2) ialah *rumah itu, kerja itu, kitab itu* dan *perkara itu*.

Kata kerja tanpa awalan, Ø-KK, dalam ayat (2) merupakan kata kerja transitif seperti *dirikan, selesaikan, simpan* dan *halusi*. Namun, tiada penzahiran imbuhan pasif pada kata kerja dasar transitif tersebut. Sebaliknya, argumen FD_{AGEN} yang terdiri daripada KGND 1 atau 2 dilihat berada di posisi sebelum Ø-KK secara konsisten dalam ayat (2). Kata kerja pasif dalam ayat (2) berdasarkan pandangan Nik Safiah Karim et al. (2008) ialah $[KK_{pasif} \text{ KGND 1 atau 2} + \text{Ø-KK}]$ (ms. 149). Keadaan ini tidak berlaku dalam ayat pasif *di*-KK kerana FD_{AGEN} dizahirkan melalui FP *oleh* dan hadir selepas *di*-KK. Kata kala *sudah, hendaklah* dan *mesti* dalam ayat (2b) hingga (2d) boleh hadir secara pilihan mendahului kata kerja pasif dalam urutan ($Kala \text{ sudah, hendaklah, mesti} + [KK_{pasif} \text{ } FD_{AGEN} \text{ KGND 1 atau 2} + \text{Ø-KK}]$).

Ringkasnya, dua ayat pasif bahasa Melayu, iaitu ayat pasif *di*-KK dan ayat Ø-KK yang dikutip daripada Nik Safiah Karim et al. (2008) memperlihatkan wujudnya hubungan saling melengkapi yang kemas antara ayat pasif *di*-KK (hanya untuk FD_{AGEN} diri ketiga) dengan ayat Ø-KK (hanya untuk FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2). Bentuk penggunaan ayat pasif *di*-KK dan ayat Ø-KK yang gramatis sebagaimana

yang dikemukakan oleh Nik Safiah Karim et al. (2008) dikenali sebagai rumus preskriptif dalam kajian ini memandangkan buku *Tatabahasa Dewan* (Edisi ketiga, 2008) merupakan buku tatabahasa pegangan yang menjadi sumber rujukan dalam pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Bahasa Melayu (Pusat Perkembangan Kurikulum, 2000a, ms. 11; 2000b, ms. 16). Nik Safiah Karim et al. (2008) sendiri turut menyatakan bahawa buku *Tatabahasa Dewan* diusahakan sebagai sumber rujukan dan asas pegangan bagi semua penutur bahasa Melayu (ms. xlv).

Walaupun telah banyak tumpuan diberikan kepada kedua-dua jenis ayat tersebut, kajian ini masih memilih dua ayat *voice* pasif tersebut sebagai tumpuan kajian memandangkan masih terdapat beberapa isu yang masih menimbulkan persoalan dan memerlukan penelitian lanjut. Sebagai contoh, sungguhpun rumus preskriptif telah dikemukakan bagi kedua-dua jenis ayat pasif itu oleh Nik Safiah Karim et al. (2008), dan dijelaskan berulang kali dalam 70 artikel tatabahasa dalam majalah *Pelita Bahasa* terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka dari tahun 2000 hingga Januari 2016, terdapat beberapa aspek sintaksis tentang kedua-dua struktur binaan ayat tersebut yang masih menimbulkan tanda tanya dan memerlukan kajian lanjut.

Satu daripada kemusykilan yang ditimbulkan oleh pengguna bahasa ialah mengapakah ayat pasif *di-KK* yang mempunyai $FD_{AGEN} KGND$ 1 dan 2 adalah tidak gramatis? Isu ini merupakan isu pertama tentang binaan ayat pasif *di-KK* yang akan dikaji secara lanjut dalam kajian ini. Berikut diperturunkan kemusykilan yang dihadapi oleh pengguna bahasa tentang ayat pasif *di-KK* yang dialamatkan kepada editor ruangan Tanya Jawab dalam majalah *Pelita Bahasa*.

(3) *Saya sangat lemah dalam mata pelajaran Bahasa Melayu. Saya ingin mendapatkan penjelasan editor tentang jawapan yang tuan berikan pada bulan Oktober yang lalu, sebagai menjawab pertanyaan yang dikemukakan oleh Loy Hui Theng.*

1. *Kuih itu dimakan oleh saya. Mengapakah ayat ini dikatakan salah dari segi struktur?*
2. *Anjing itu dipukul oleh Ali. Adakah ayat ini betul atau salah?*

(Tanya Jawab, 2000, ms. 48)

Daripada jawapan bertulis yang disiarkan, editor ruangan tersebut tidak menjawab soalan mengapa ayat (1) *Kuih itu dimakan oleh saya* dalam paparan (3) tidak gramatis. Editor hanya menjawab bahawa terdapat dua bentuk ayat pasif bahasa Melayu, iaitu ayat pasif diri pertama dan kedua, dan ayat pasif diri ketiga (Tanya Jawab, 2000, ms. 48). Penjelasan tersebut tidak memperlihatkan bukti linguistik mengapa ayat *Kuih itu dimakan oleh saya* adalah salah dari segi struktur. Jawapan tersebut merupakan pencetus mengapa bentuk binaan ayat pasif *di-KK* memerlukan penelitian lanjut berdasarkan bukti linguistik.

Bagi isu-isu seterusnya, kajian ini akan meneliti isu yang masih timbul tentang perlakuan sintaksis kedua-dua binaan ayat tersebut berdasarkan hasil sorotan kajian lepas. Berdasarkan sorotan kajian lepas yang dipaparkan, pernyataan masalah, persoalan kajian, objektif kajian, hipotesis kajian, skop dan limitasi kajian, kepentingan kajian dan cadangan organisasi bab tesis dibincangkan.

1.1 Sorotan Kajian Lepas

Sorotan kajian lepas bagi kajian ini dibuat berdasarkan buku-buku tatabahasa bahasa Melayu yang utama, buku-buku teori generatif, artikel jurnal, dan tesis sarjana dan kedoktoran. Semasa meneliti bahan-bahan tersebut, perbincangan tentang dua binaan ayat, iaitu ayat dengan kata kerja berawalan *di-* (ayat *di-KK*) dan ayat \emptyset -*KK* diberikan perhatian. Perlu dijelaskan di sini bahawa istilah ayat *di-KK* merangkumi (a) binaan ayat pasif *di-KK* (yang berstruktur $FD_{TEMA} + (Kala) + di-KK + ((oleh) + FD_{AGEN})$), dan (b) ayat yang berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$. Perbincangan tentang kedua-dua jenis binaan ayat tersebut memperlihatkan bahawa masih terdapat beberapa isu yang belum dijelaskan dan menimbulkan tanda tanya.

Bagi ayat *di-KK*, terdapat tiga isu utama, iaitu: (a) kontroversi kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di-KK*, (b) kegramatisan ayat *di-*

KK(-nya) + FD_{TEMA}, dan (c) ayat berstruktur FD_{TEMA} + mudah + di-KK tanpa AGEN. Dua isu utama tentang ayat Ø-KK ialah kontroversi kehadiran FD_{AGEN} diri ketiga dalam ayat Ø-KK, manakala isu kedua ialah isu *voice* bagi ayat Ø-KK yang berstruktur FD_{TEMA} + FD_{AGEN} + Ø-KK, dan FD_{AGEN} + Ø-KK + FD_{TEMA}.

Oleh itu, kelima-lima isu yang dinyatakan di atas akan diperincikan berdasarkan sorotan kajian lepas. Pada akhir perbincangan setiap isu tersebut, beberapa isu utama yang menjadi fokus kajian ini dikemukakan.

1.1.1 Kontroversi Ayat Pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2

Penelitian terhadap struktur binaan ayat pasif *di*-KK daripada pelbagai perspektif memperlihatkan terdapat beberapa isu yang masih belum disepakati oleh para sarjana dan penyelidik bahasa. Isu yang paling menonjol ialah kontroversi kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di*-KK. Kontroversi ini terlihat dalam kajian tentang kekerapan dan kesalahan penggunaan struktur binaan ayat pasif *di*-KK dalam kalangan pengguna bahasa yang ditimbulkan oleh Abdul Hamid Mahmood dan Inderbir Kaur (1995), Alisjahbana (1986), Asraf (1989a), Awang Sariyan (1980, 1984, 1989), Farid M. Onn (1983b), Lutfi Abas (1989), Nik Safiah Karim (1986, 1988, 1992, 2003) dan Ong Ching Guan (2009). Sebelum perbincangan diteruskan, struktur binaan ayat pasif *di*-KK yang mematuhi rumus preskriptif diperturunkan dalam Jadual 1.3.

Jadual 1.3

Ayat Pasif di-KK berdasarkan Rumus Preskriptif Nik Safiah Karim et al. (2008)

Ayat (4)	FD _{TEMA}	FK	FP <i>oleh</i> + FD _{AGEN} (Diri ketiga)	FAdv	Sumber ayat
a.	Rumah itu	diduduki	oleh mereka.		ms. 572
b.	Kuih itu	dibeli	olehnya.		ms. 283
c.	Barang itu	sudah diambil	oleh Ali / Ali	semalam.	ms. 490
d.	Harta orang kaya itu	diperkacang	oleh warisnya.		ms. 214
e.	Tugasnya	tidak diabaikan	oleh pegawai itu.		ms. 148

Berdasarkan ayat pasif *di-KK* (4) yang terpapar dalam Jadual 1.3, rumus preskriptif Nik Safiah Karim et al. (2008) hanya membenarkan kehadiran argumen luaran diri ketiga, iaitu FD_{AGEN} KGND 3 *mereka*, dan *-nya*; KN khas *Ali*; dan FD am *warisnya*, dan *pegawai itu*.

Daripada buku-buku tatabahasa bahasa Melayu, artikel dan kajian ilmiah yang disoroti, terdapat sekelompok sarjana bahasa yang mengemukakan ayat pasif *di-KK* dengan argumen luaran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 sebagai ayat yang gramatis. Jadual 1.4 dan Jadual 1.5 mempamerkan pendirian kelompok sarjana bahasa tersebut.

Jadual 1.4

Ayat Pasif di-KK dengan Argumen Luaran FD_{AGEN} KGND 1 oleh Sarjana Bahasa Melayu

Ayat (5)	FD_{TEMA}	FK	FP [<i>oleh</i> + FD_{AGEN}]	Sumber ayat
a.	Kain	dijual	(oleh) saya.	Abdullah Hassan, 1974, ms. 106
b.	Sepatu itu	digosok	oleh saya.	Asmah Haji Omar, 1976, ms. 15
c.	Roti itu	dimakan	oleh saya.	Asmah Haji Omar & Rama Subbiah, 1968, ms. 47
d.	Mobil itu	dicuci	oleh saya.	Buha Arintonang, Mangantar Napitupulu, & Wati Kurniawati, 2000, ms. 102
e.	Buku itu	dibaca	(oleh) saya.	Chung, 1976b, ms. 61
f.	Bola itu	ditendang	oleh saya.	Lee Jae Kwon, 1999, ms. 81
g.	Pensel budak itu	telah diambil	oleh saya.	Liaw Yock Fang & Abdullah Hassan, 1994, ms. 241
h.	Kereta itu	dipandu	oleh saya.	Willett, 1993, ms. 19
i.	Nasi	dimakan	oleh aku / olehku.	Lutfi Abas, 1975, ms. 350
j.	Roti itu	dipotong	oleh kami.	Asmah Haji Omar, 1976, ms. 15
k.	Gudeg Yogya	sangat disukai	oleh kami.	Dardjowidjojo, 1978, ms. 198
l.	Mobil itu	dapat diperbaiki	(oleh) kita.	Chung, 1976b, ms. 61

Jadual 1.5

Ayat Pasif di-KK dengan Argumen Luaran FD_{AGEN} KGND 2 oleh Sarjana Bahasa Melayu

Ayat (6)	FD_{TEMA}	FK	FP [<i>oleh</i> + FD_{AGEN}]	Sumber ayat
a.	Kain	dijual	(oleh) awak.	Abdullah Hassan, 1974, ms. 106
b.	Tingkap itu	ditutup	oleh kamu.	Asmah Haji Omar & Rama Subbiah, 1968, ms. 47
c.	Tingkap itu	belum dibuka	oleh kamu.	Asmah Haji Omar, 1976, ms. 15
d.	Surat	dikirim	oleh engkau.	Lutfi Abas, 1975, ms. 350
e.	Bukunya	telah diambil	oleh engkau.	Liaw Yock Fang & Abdullah Hassan, 1994, ms. 241
f.	Adikku	bisa diajak	oleh saudara / anda.	Dardjowidjojo, 1978, ms. 153

Dalam data empirikal kajian ini yang terdiri daripada akhbar elektronik *Utusan Online*, cerpen *BH Online*, novel, majalah *Dewan Kosmik* dan prosiding, didapati bahawa penutur jati bahasa Melayu menggunakan ayat pasif *di-KK* yang mempunyai argumen luaran FD_{AGEN} diri ketiga (seperti yang dikemukakan dalam rumus preskriptif), dan FD_{AGEN} KGND 1 serta KGND 2. Pemerhatian tersebut terlihat berdasarkan beberapa ayat korpus⁴ yang dikemukakan dalam Jadual 1.6. Argumen luaran FD_{AGEN} dicetak tebal.

Jadual 1.6

Ayat Korpus: Ayat Pasif di-KK dengan Argumen Luaran FD_{AGEN} KGND 1, KGND 2 dan Diri Ketiga

Ayat (7)	Ayat korpus		
	FD_{AGEN} KGND 1	FD_{AGEN} KGND 2	FD_{AGEN} Diri 3
a. “Lebih bahan letupan telah dikira oleh saya ,” kata saksi itu.	d. “Ini bermakna P27 hanya disahkan oleh kamu sendiri,” kata peguam itu.	g. Ayahnya yang uzur kini dijaga oleh beliau .	
b. “Antara destinasi yang mungkin dikunjungi kami sekeluarga ialah Pangkor, Perak,” jelas artis itu.	e. “Perempuan jalang rasanya lebih sesuai disandang oleh kau! ” kata Qistina.	h. Persepsi ini akan dipegang oleh mereka sehingga dewasa.	
c. Keputusan <i>International Court of Justice</i> itu diterima oleh kita semua.	f. “Saya ingin menarik perhatian saudara berhubung dengan artikel yang ditulis oleh saudara di dalam <i>Pancaindera</i> bertarikh 14 Disember 2008.”	i. Projek itu dibiayai sepenuhnya oleh Maestro Records Sdn. Bhd.	

Ayat (5) dan (6) yang dikemukakan oleh sarjana bahasa dan ayat korpus (7) membuktikan bahawa FD_{AGEN} dalam ayat pasif *di-KK* bukanlah semata-mata terhad kepada diri ketiga tetapi turut meliputi KGND 1 dan KGND 2. Hal ini menunjukkan bahawa rumus preskriptif penggunaan ayat pasif *di-KK* tidak dipatuhi secara tegar oleh penutur jati bahasa Melayu.

Permasalahan timbul apabila penggunaan ayat pasif *di-KK* dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dijadikan sebagai isu bahasa yang serius oleh sarjana bahasa

⁴ Semua ayat korpus yang dikemukakan dalam kajian ini dikutip daripada korpus kajian yang dibina oleh pengkaji. Data ayat korpus yang dikutip daripada Korpus DBP dinyatakan sumbernya bagi memastikan ketepatan sumber bagi setiap ayat. Namun, semua ayat tersebut dirujuk sebagai *ayat korpus*.

yang berpegang pada rumus preskriptif seperti Alisjahbana (1986), Asraf (1989a, 1989b, 2007), Awang Sariyan (1980, 1984, 1989, 2005), Farid M. Onn (1983b), Lutfi Abas (1989), Nik Safiah Karim (1986, 1988, 1992, 2003) dan Ong Ching Guan (2009). Dalam hal ini, Nik Safiah Karim (1975, 1992) mendakwa bahawa berlakunya simplifikasi, iaitu proses merombak rumus bahasa secara tidak sedar oleh pengguna bahasa yang bertujuan untuk mencapai keselesaan dalam penggunaan (1975, ms. 141; 1992, ms. 58). Oleh itu, konsep rumus pasif diberikan pengertian baharu, iaitu pasif merujuk *di* + kata kerja + *oleh* + FD tanpa mengira bentuk kata ganti subjek pelaku (1992, ms. 59). Perkara yang sama dinyatakan oleh Farid M. Onn (1983b, ms. 13).

Munshi Dewan⁵, Abdul Ghalib Yunus (2003a, 2003b) pula berpandangan bahawa masalah yang sering timbul ialah pengguna bahasa tidak dapat membezakan rumus ayat pasif yang melibatkan ketiga-tiga diri orang (2003a, ms. 21) dan pengguna bahasa membuat generalisasi yang tidak tepat [tentang rumus ayat pasif] kerana tidak mengetahui peraturan bahasa (2003b, ms. 12). Kesalahan penggunaan ayat pasif *di*-KK yang ditegur oleh Abdul Ghalib Yunus (2003a, 2003b), Farid M. Onn (1983b), dan Nik Safiah Karim (1992) diperturunkan seperti yang berikut.

- (8) a. *Buku itu telah dipinjam oleh **saya**. (Abdul Ghalib Yunus, 2003b, ms. 13)
- b. *Buku itu dibaca oleh **saya**. (Farid M. Onn, 1983b, ms. 13)
- c. *Barang itu dibawa oleh **anda**. (Farid M. Onn, 1983b, ms. 13)
- d. *Calon itu disokong oleh **kami**. (Farid M. Onn, 1983b, ms. 13)
- e. *Burung itu ditangkap oleh **saya/awak**. (Nik Safiah Karim, 1992, ms. 59)

Selain teguran terhadap kesalahan penggunaan ayat pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2, didapati bahawa kesalahan umum yang sering dilakukan oleh para pelajar termasuk penutur jati bahasa Melayu ialah penggunaan

⁵ Munshi Dewan merupakan penceramah bahasa Melayu yang dilantik khas dan diiktiraf oleh pihak Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) untuk mengendalikan kursus, ceramah dan taklimat bahasa Melayu di sektor awam dan swasta. Satu daripada peranan Munshi Dewan ialah menjadi pakar rujuk untuk menyelesaikan kemusykilan tentang bahasa Melayu (Dewan Bahasa dan Pustaka, 2014).

ayat pasif *di*-KK yang menyimpang daripada rumus preskriptif. Hal ini terlihat berdasarkan catatan Ketua Pemeriksa, Ketua Pemeriksa Bersama dan Ketua Pasukan mata pelajaran Bahasa Melayu yang dimuatkan dalam *Laporan Prestasi SPM 2003 Bahasa Melayu*, dan *Kupasan Mutu Jawapan SPM 2004, 2008, dan 2010*. Satu contoh catatan tersebut diperturunkan seperti berikut.

“Kesalahan umum yang kerap dilakukan oleh calon dalam penulisan”:

SALAH	BETUL
telah dihadiri oleh saya	telah saya hadiri

Nota. Dipetik daripada Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2010, ms. 15.

Laporan pemeriksa dalam *Kupasan Mutu Jawapan SPM 2008 Bahasa Melayu Kertas 2* mendapati bahawa “calon **tidak dapat mengesan** [dicitak tebal oleh pengkaji] kesalahan ayat pasif diri pertama, iaitu *diperoleh oleh saya*” [dalam soalan 3(d)] (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2008, ms. 22). Dapatan daripada laporan pemeriksa SPM 2008 itu didapati berulang apabila calon kumpulan sederhana dalam peperiksaan Bahasa Melayu 2 SPM 2014 mengemukakan ayat (9b) sebagai pembetulan bagi ayat pasif *di*-KK (9a).

- (9a) Sikap profesion yang ditunjukkan oleh pegawai itu amat dikagumi oleh saya.
- (9b) Sikap *profesional* yang ditunjukkan oleh pegawai itu *amat dikagumi saya*.
[pembetulan oleh calon kumpulan sederhana dicitak miring]

(Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2014, ms. 31)

Ayat (9b) yang dikemukakan itu menunjukkan bahawa calon tidak menilai ayat pasif *di*-KK dengan $FD_{AGEN} KGND 1$ *saya* sebagai ayat yang tidak gramatis.

Permasalahan menjadi lebih serius apabila para pelajar yang mengemukakan ayat pasif *di*-KK dengan $FD_{AGEN} KGND 1$ dan $KGND 2$ ditanda sebagai ayat tidak gramatis sehingga mengakibatkan mereka mengalami pengurangan markah bahasa yang banyak bagi mata pelajaran Bahasa Melayu dalam peperiksaan awam seperti

Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia (STPM) (Nawi Ismail, 2008, ms. 24). Berikut dirumuskan ayat pasif *di-KK* dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 yang kerap dikemukakan oleh pelajar dalam skrip jawapan peperiksaan awam.

Jadual 1.7

Kesalahan Ayat Pasif di-KK yang Kerap Dilakukan oleh Pelajar dalam Peperiksaan Awam

FD_{AGEN}	Ayat pasif <i>di-KK</i>
KGND 1	*Sayur-sayuran di belakang rumah mesti disiram oleh saya setiap petang. (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2007, ms. 14)
	*Wang gaji yang diperoleh oleh saya setiap bulan dibelanjakan secara berhemah dan bakinya disimpan di dalam bank. (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2008, ms. 23)
	*Perkara yang diperkatakan oleh saya ini seharusnya diberikan perhatian. (Nawi Ismail, 2009, ms. 39)
	*Masalah itu telah dapat diatasi oleh kami melalui rundingan. (Raminah Sabran, 2004, ms. 38)
	*Pertandingan menulis esei itu telah disertai oleh kami . (Roslan Daud, 2012, ms. 23)
	*Kerjasama yang diberikan oleh kita mendapat penghargaan daripada pihak atasan. (Raminah Sabran, 2004, ms. 38)
KGND 2	*dilihat oleh engkau . (Abdul Ghalib Yunus, 2001, ms. 43)
	*Kerja yang tertangguh itu mestilah disiapkan oleh awak sendiri. (Raminah Sabran, 2004, ms. 38)
	*Buku saya telah dipinjam oleh anda pada minggu lepas. (Abdul Ghalib Yunus, 2004, ms. 42; Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2003, ms. 46)

Kesalahan ayat pasif *di-KK* yang disenaraikan dalam Jadual 1.7 mempunyai persamaan dengan dapatan daripada beberapa kajian ilmiah yang mengkaji kesalahan ayat yang dihasilkan oleh pelajar. Kajian ilmiah tersebut disenaraikan seperti yang berikut.

Jadual 1.8

Kajian Ilmiah tentang Kesalahan Ayat yang Dihasilkan oleh Pelajar

Kesalahan ayat yang dihasilkan oleh pelajar:	Penyelidik
Tingkatan 3	Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor (1991)
Tingkatan 5	Md. Isa Hassan (1993)
Tingkatan 6 Bawah	Jais Sahok (1990)
Calon STPM	Raminah Sabran (2004)
154 orang pelajar mahasiswa yang memperoleh keputusan yang baik dalam mata pelajaran Bahasa Melayu peringkat SPM dan STPM	Koh Boh Boon (1989)

Rumusan daripada kesemua kajian ilmiah tersebut ialah pelajar termasuk penutur jati bahasa Melayu menggunakan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di-KK*. Sebagai bukti, peratus pelajar Melayu yang melakukan kesalahan bagi ayat pasif *di-KK* dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam kajian Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor (1991) dan kajian Md. Isa Hassan (1993) didapati adalah tinggi sebagaimana yang dipaparkan dalam Jadual 1.9.

Jadual 1.9

Peratus Pelajar Melayu yang Melakukan Kesilapan Ayat Pasif di-KK dengan FD_{AGEN} Bukan Diri Ketiga dalam Kajian Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor (1991) dan Md. Isa Hassan (1993)

Ayat pasif <i>di-KK</i> dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2	Peratus pelajar Melayu yang melakukan kesilapan (%)	
	Md. Isa Hassan (1993)	Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor (1991)
FD_{AGEN} KGND 1		
Nasi itu dimakan oleh saya .	100.0	Tidak berkenaan
Pesakit itu telah diziarahi oleh kami pagi tadi.	Tidak berkenaan	88.9
FD_{AGEN} KGND 2		
Buku itu dibaca oleh engkau semalam.	100.0	Tidak berkenaan
Hutang itu mesti dijelaskan oleh engkau .	Tidak berkenaan	83.3
Tugas ini mesti dipikul oleh awak sendiri.	Tidak berkenaan	94.4

Nota. Ayat dan peratusan dipetik daripada Md. Isa Hassan, 1993, ms. 93; Teoh Boon Seong dan Abdul Hamid Mansor, 1991, ms. 664.

Dalam Jadual 1.9, Md. Isa Hassan (1993) tidak memberikan data peratus bagi kedua-dua ayat yang dikemukakan tetapi beliau mendapati bahawa:

semua murid [penegasan oleh pengkaji] mempasifkan ayat *saya makan nasi* dan *engkau membaca buku itu semalam* menurut peraturan yang ditetapkan dalam pembentukan pasif diri ketiga, iaitu:

- i. *Nasi itu dimakan oleh saya.
- ii. *Buku itu dibaca oleh engkau semalam. (ms. 93)

Frasa “semua murid” diandaikan merujuk 100.0% murid yang terlibat dalam kajian tersebut. Oleh itu, angka 100.0% dimasukkan dalam Jadual 1.9.

Sorotan setakat ini memperlihatkan bahawa kontroversi tentang kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di-KK* masih berlanjutan sehingga kini. Pengguna bahasa Melayu termasuk penutur jati bahasa Melayu didapati masih

menggunakan ayat sedemikian sebagai ayat yang gramatis walaupun telah diajarkan tentang rumus preskriptif bagi ayat pasif *di*-KK di sekolah. Pemerhatian ini merupakan bukti awal bahawa rumus preskriptif bagi ayat pasif *di*-KK perlu diteliti secara ilmiah berdasarkan data ayat yang empirikal, iaitu ayat korpus dan penilaian kebolehterimaan ayat oleh penutur jati bahasa Melayu.

Kontroversi yang membabitkan ayat pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 turut memperlihatkan bahawa wujud ketidaksepakatan dalam kalangan sarjana bahasa tentang kegramatisan kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di*-KK. Perkara ini pernah ditimbulkan oleh Abdul Hamid Mahmood (1992) dalam kajiannya apabila beliau mendapati bahawa terdapat sarjana bahasa seperti Alisjahbana (1964), Asmah Haji Omar (1985), dan Lutfi Abas (1975) yang menerima kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam ayat pasif *di*-KK. Berikut ialah ayat yang dikemukakan oleh sarjana tersebut sebagaimana yang dibincangkan oleh Abdul Hamid Mahmood (1992, ms. 10-11).

- (10) Ayat pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 1
- a. Ayam itu ditangkap oleh **saya**. (Alisjahbana, 1964, ms. 11)
 - b. Sepatu itu digosok oleh **saya**. (Asmah Haji Omar, 1985, ms. 13)
 - c. Nasi dimakan oleh **aku**. (Lutfi Abas, 1975, ms. 350)
- (11) Ayat pasif *di*-KK dengan FD_{AGEN} KGND 2
- a. Ayam itu ditangkap oleh **engkau**. (Alisjahbana, 1964, ms. 11)
 - b. Roti itu dipotong oleh **kamu**. (Asmah Haji Omar, 1985, ms. 13)
 - c. Tingkap itu belum dibuka oleh **kamu**. (Asmah Haji Omar, 1985, ms. 13)
 - d. Surat dikirim oleh **engkau**. (Lutfi Abas, 1975, ms. 350)

Walaupun isu tersebut ditimbulkan oleh Abdul Hamid Mahmood (1992), beliau tidak mengemukakan cadangan bagi menyelesaikan permasalahan yang ditimbulkan. Bentuk pasif yang dikemukakan sebagai hasil dapatan kajian beliau masih mengikut acuan rumus preskriptif, iaitu ayat pasif *di*-KK dikhususkan untuk FD_{AGEN} diri ketiga. Kajian Abdul Hamid Mahmood juga tidak menjelaskan sebab ayat (10) dan

(11) yang dianggap sebagai ayat pasif *di-KK* yang gramatis oleh sarjana-sarjana bahasa tersebut, merupakan ayat yang tidak gramatis berdasarkan rumus preskriptif.

Pada masa yang sama, kontroversi ini memerlukan penelitian lanjut apabila Guilfoyle, Hung, dan Travis (1992) didapati tidak menawarkan penjelasan teoretis tentang kegramatisan ayat pasif *di-KK* yang menyimpang daripada rumus preskriptif walaupun mereka maklum akan kewujudan dua kumpulan penutur jati bahasa Melayu, iaitu penutur konservatif (golongan yang mematuhi rumus preskriptif) dan penutur liberal (golongan yang menyimpang daripada rumus preskriptif). Sarjana bahasa yang lain seperti Chung (1976b), dan Cole, Hermon, dan Tjung (2006, mengkaji ayat pasif bahasa Jakarta Indonesia) turut menyedari akan percanggahan pandangan sarjana bahasa tentang kehadiran FD_{AGEN} yang gramatis dalam ayat pasif *di-KK*, namun mereka juga tidak menawarkan penjelasan dan pendirian mereka bagi isu tersebut.

Oleh itu, kajian ini berharap dapat memberikan pemerian deskriptif tentang perlakuan sintaksis ayat pasif *di-KK* yang diperhatikan berdasarkan buku-buku tatabahasa bahasa Melayu, artikel, kajian ilmiah, ayat korpus dan dapatan penilaian kebolehterimaan ayat oleh penutur jati bahasa Melayu. Bukti linguistik yang diperoleh daripada pemerian deskriptif tersebut diharapkan dapat menawarkan penjelasan tentang kegramatisan dan kekangan yang mungkin wujud dalam ayat pasif *di-KK* dengan FD_{AGEN} KGND 1, KGND 2 dan diri ketiga. Dengan penjelasan ilmiah itu, diharapkan kontroversi tentang kehadiran FD_{AGEN} KGND 1 dan KGND 2 dalam binaan ayat pasif *di-KK* dapat dirungkaikan.

1.1.2 Kegramatisan Ayat Berstruktur *di-KK(-nya)* + FD_{TEMA}

Satu daripada isu ayat pasif bahasa Melayu yang telah ditimbulkan dalam beberapa kajian ilmiah ialah kegramatisan struktur binaan ayat *di-KK(-nya)* +

FD_{TEMA}. Ayat berstruktur *di-KK(-nya)* + FD_{TEMA} dianggap sebagai ayat yang gramatis oleh sarjana bahasa seperti Abdul Hamid Mahmood (1992), Arbak Othman (1981), Koh (1990), Nik Safiah Karim (1986), Nomoto dan Shoho (2007), Ramli Md. Salleh (1993), Yeoh Chiang Kee (1979) dan Za'ba (2000). Ayat tersebut diperturunkan sebagai ayat (12) dan (13). Argumen FD_{TEMA} dimiringkan manakala kata kerja pasif *di-* dicetak tebal.

- (12) Ayat berstruktur *di-KK* + FD_{TEMA}
- a. ... maka **diarak(lah)** *peti itu* ... (Abdul Hamid Mahmood, 1992, ms. 200, 377, data ayat *Sejarah Melayu*)
 - b. "... sudah **dihantar** *telegram*." (Koh, 1990, ms. 169)
 - c. **Ditendang** *bola itu* olehnya. **Ditendang** *bola itu* oleh Ali. (Nik Safiah Karim, 1986, ms. 66)
 - d. ***Dipukul** *ular itu* oleh Amin. (Lee Jae Kwon, 1999, ms. 190)
 - e. **Dibaca** *buku itu* oleh Ali. (Nik Safiah Karim, 1975, ms. 123 dan 141; Ramli Md. Salleh, 1993, ms. 926)
 - e'. ***Dibaca** *buku itu* oleh Ali. (Ramli Md. Salleh, 1993, ms. 926)
 - f. **Dibaca** *surat itu* oleh Ali. (Za'ba, 2000, ms. 144)
- (13) Ayat berstruktur *di-KK-nya* + FD_{TEMA}
- a. **Dicurinya** *wang ayah*. (Arbak Othman, 1981, ms. 252)
 - b. "... jelas **didengarnya** *kiutan tapaknya* di atas titian itu." (Koh, 1990, ms. 169)
 - c. **Diangkatnya** *peti itu*. (Lewis, 1959, ms. 173; Abdullah Hassan, 1973, ms. 42, 1974, ms. 105)
 - d. **Dikucupnya** *anak itu*. (Nik Safiah Karim et al., 2008, ms. 440)
 - e. **Dibacanya** *buku itu*. (Nomoto & Shoho, 2007, ms. 356)
 - f. **Dipukulnya** *budak itu*. (Yeoh Chiang Kee, 1979, ms. 2; Za'ba, 2000, ms. 147)

Ayat binaan *di-KK(-nya)* + FD_{TEMA} dalam ayat (12c), (12e) dan (13e) dikelaskan sebagai variasi ayat pasif *di-KK* (Nik Safiah Karim, 1975, ms. 141, 1986, ms. 66; Nomoto & Shoho, 2007, ms. 355). Arbak Othman (1981, ms. 252) dan Nik Safiah Karim et al. (2008, ms. 440) pula menyatakan binaan ayat (13a) dan (13d) sebagai ayat pasif songsang dan ayat songsang masing-masing. Hanya Lee Jae Kwon (1999, ms. 190-191) dan Ramli Md. Salleh (1993, ms. 926) yang menyatakan bahawa ayat (12d) dan (12e') masing-masing sebagai ayat yang tidak gramatis.

Ayat korpus (14a-e) dan ayat (14f) yang dikutip daripada *Kamus Dewan* (Edisi keempat, 2005) pula membuktikan bahawa ayat berstruktur *di*-KK(-nya) + FD_{TEMA} merupakan ayat yang berterima dan digunakan oleh penutur jati bahasa Melayu.

- (14)
- a. **Direbahkan** *badannya* di atas tempat tidurnya.
 - b. Kerani itu membuka buku di depannya. **Diperhatikan** *tulisan* di dalam buku itu.
 - c. **Disikat** *rambutnya* dengan terburu-buru.
 - d. **Diambilnya** *mangkuk yang berisi air yang dijampi oleh dukun itu* dan **diangkat** *kepala bapanya*. (Korpus DBP)
 - e. **Ditutupnya** *piano itu* dengan baik.
 - f. **Ditendangnya** *pintu rumah itu* dengan sekuat-kuat hatinya. (*Kamus Dewan*, Edisi keempat, 2005, ms. 1650)

Bagi Ramli Md. Salleh (1993), ayat *Dibaca buku itu oleh Ali* merupakan binaan ayat yang menarik kerana ayat tersebut diterima oleh penutur bahasa Melayu sebagai ayat yang gramatis walaupun binaan ayat tersebut memperlihatkan FN [atau FD dalam kajian ini] *buku [sic]* tidak perlu berpindah ke posisi subjek (ms. 926). Pandangan Ramli Md. Salleh (1993) didapati sejajar dengan pandangan Yeoh Chiang Kee (1979) dan Koh (1990). Dalam kajian ilmiah beliau, Yeoh Chiang Kee (1979) mendapati bahawa ayat *Dipukulnya budak itu* memberikan cabaran kepada Teori Standard dalam teori generatif kerana subjek terbitan, FD *budak itu* tidak perlu dikedepankan walaupun hubungan tatabahasa FD tersebut telah berubah daripada objek langsung (ms. 2-3). Dalam nada yang sama, Koh (1990) mendapati ayat (12b) dan (13b) merupakan ayat pasif yang bermasalah kerana objek langsung FN [FD_{TEMA} dalam kajian ini] tidak dinaikkan (*promoted*) ke posisi subjek ayat tetapi berada di posisi pasca kata kerja *di*- dan mengikuti secara langsung selepas Pelaku FD yang hadir secara pilihan (ms. 168).

Walaupun Ramli Md. Salleh (1993) mendapati bahawa ayat *Dibaca buku itu oleh Ali* merupakan ayat yang gramatis kerana diterima oleh penutur bahasa Melayu

(ms. 926), secara teoretis, Ramli Md. Salleh (1993, ms. 926) dan Lee Jae Kwon (1999, ms. 190-191) menyatakan bahawa ayat (15) yang mempunyai binaan *di-KK* + FD_{TEMA} merupakan ayat yang tidak gramatis.

- (15) a. ***Dibaca** *buku itu* oleh Ali. (Ramli Md. Salleh, 1993, ms. 926)
b. ***Dipukul** *ular itu* oleh Amin. (Lee Jae Kwon, 1999, ms. 190)

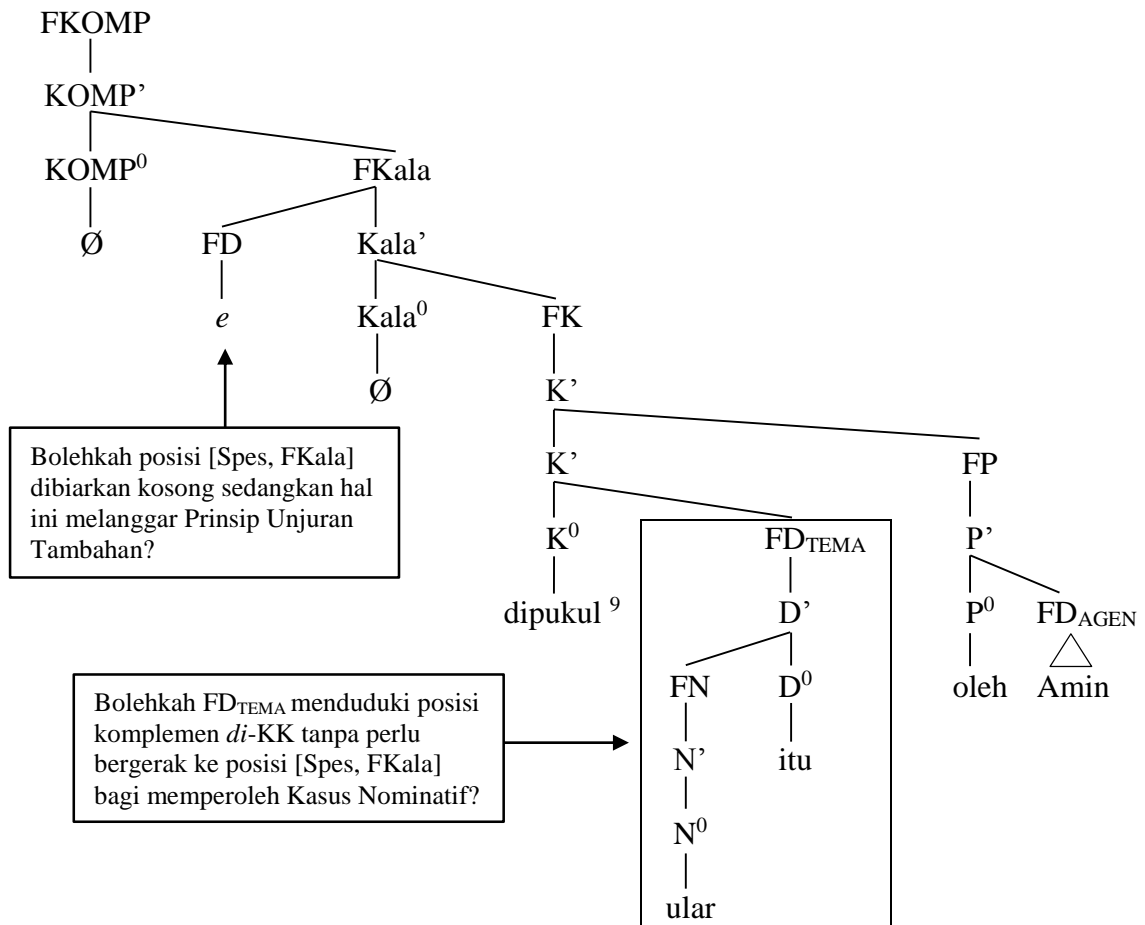
Secara teoretis, ayat (15a) tidak gramatis disebabkan FD *buku* [*sic*] harus berpindah ke posisi awal ayat untuk menduduki posisi subjek dan seterusnya memperoleh Kasusnya sama ada secara struktural atau daripada kata kerja bantu yang menduduki posisi selepas subjek⁶ (Ramli Md. Salleh, 1993, ms. 926). Aspek Kasus juga merupakan intipati dapatan kajian Lee Jae Kwon (1999). Beliau berhujah bahawa ayat (15b) tidak gramatis berdasarkan Teori Kuasaan dan Tambatan kerana FD *ular itu* tidak boleh berada di posisi selepas kata kerja pasif *di-KK*, dan posisi tersebut tidak membolehkan FD *ular itu* memperoleh Kasus dan sekali gus melanggar prinsip Tapisan Kasus⁷ (Lee Jae Kwon, 1999, ms. 191). Penjelasan Ramli Md. Salleh (1993) dan Lee Jae Kwon (1999) tentang ketidakgramatisan ayat (15) digambarkan dalam rajah pohon⁸ yang berikut. Bagi memudahkan perbincangan, rajah pohon berikut menggunakan ayat (15b) yang dikemukakan semula sebagai ayat (16).

⁶ Ramli Md. Salleh (1993) menerangkan bahawa kata kerja bantu dinaungi oleh nodus fleksi dan salah satu justifikasi kewujudan nodus fleksi ialah penandaan Kasus Nominatif (ms. 926). Kata fleksi dianalisis sebagai kata kala dalam tesis ini bersesuaian dengan analisis Program Minimalis.

⁷ Prinsip Tapisan Kasus menyatakan bahawa semua FN [atau FD] nyata mesti diberikan Kasus abstrak (Haegeman, 1994, ms. 167).

⁸ Ramli Md. Salleh (1993) dan Lee Jae Kwon (1999) tidak mengemukakan rajah pohon dalam penjelasan mereka. Penjelasan mereka hanya menyebut tentang nodus FI [yang digantikan dengan FKala]. Rajah pohon kajian ini turut memasukkan nodus FKOMP.

(16) ***Dipukul** ular itu oleh Amin. (Lee Jae Kwon, 1999, ms. 190)

Rajah 1.1. Representasi dalaman dan luaran ayat (16). Nota. *e* = empty atau kosong.

Rajah 1.1 memperlihatkan bahawa FD_{TEMA} ular itu masih kekal berada di posisi pasca kata kerja pasif *dipukul*. Di posisi tersebut, Lee Jae Kwon (1999) mengandaikan bahawa FD_{TEMA} ular itu¹⁰ tidak dapat memperoleh Kasus kerana morfologi pasif *di-* diandaikan sebagai kata kerja meresap Kasus, iaitu morfologi pasif *di-* secara serentak meresap Kasus yang telah diberikan oleh kata kerja *pukul* kepada FD_{TEMA} ular itu pada struktur-D (ms. 150, 191). Dengan kata lain, kata kerja pasif *dipukul* diandaikan tidak dapat memberikan Kasus kepada FD_{TEMA} ular itu apabila FD tersebut berada di posisi pasca *di-KK*. Oleh itu, berdasarkan kerangka

⁹ Perincian lapisan FK bagi kata kerja pasif *dipukul* tidak digambarkan dalam rajah pohon bagi memudahkan perbincangan.

¹⁰ Dalam penjelasan Lee Jae Kwon (1999), beliau merujuk ular itu sebagai FD tanpa menyatakan peranan tematik yang dipegang oleh argumen FD tersebut.

Teori Kuasaan dan Tambatan, Lee Jae Kwon (1999) merumuskan bahawa ayat (16) merupakan ayat yang tidak gramatis kerana tidak memenuhi Prinsip Tapisan Kasus apabila FD *ular itu* masih berada di kedudukan asal, iaitu selepas kata kerja pasif *di-* (ms. 191). Namun, binaan ayat tersebut, iaitu (a) *di-KK + FD_{TEMA} + (oleh + FD_{AGEN})*, diterima sebagai binaan ayat yang gramatis oleh penutur bahasa Melayu (sebagaimana yang dinyatakan oleh Ramli Md. Salleh, 1993, ms. 926) dan (b) *di-KK(-nya) + FD_{TEMA}* dikemukakan oleh sarjana bahasa Melayu sebagai ayat yang gramatis. Kedua-dua binaan ayat sedemikian turut ditemui dalam korpus.

Perbincangan setakat ini memperlihatkan bahawa wujud percanggahan tentang kegramatisan binaan ayat *di-KK(-nya) + FD_{TEMA}* berlandaskan teori tatabahasa generatif dengan kebolehterimaan binaan ayat tersebut oleh penutur jati bahasa Melayu. Oleh itu, kajian ini bersetuju dengan Ramli Md. Salleh (1993) yang berpandangan bahawa struktur binaan ayat *di-KK + FD_{TEMA}* perlu dikaji kerana ayat pasif yang lebih diterima ialah ayat pasif *di-KK* dalam binaan lazim, iaitu *Buku itu dibaca oleh Ali* berbanding ayat *Dibaca buku itu oleh Ali* (ms. 927).

Walaupun sarjana-sarjana bahasa yang disoroti (kecuali Lee Jae Kwon, 1999) menyatakan bahawa ayat *di-KK(-nya) + FD_{TEMA}* merupakan ayat yang gramatis, penjelasan teoretis tidak dikemukakan bagi menjelaskan kegramatisan ayat tersebut. Hanya Ramli Md. Salleh (1993) yang mencadangkan kemungkinan bahawa FD yang hadir pasca *di-KK* memperoleh Kasus daripada kata kerja pasif kerana imbuhan pasif sebagai kepala dalam struktur berimbuhan [iaitu kata kerja pasif *di-KK*] tidak mengubah kategori kata kerja (ms. 927). Penjelasan tersebut bersifat tentatif memandangkan beliau mendapati ayat pasif yang lebih berterima ialah *Buku itu dibaca oleh Ali* berbanding ayat *Dibaca buku itu oleh Ali* (ms. 927).

Ringkasnya, argumen dalaman FD *bola itu* dalam ayat (17a) dan FD *anak itu* dalam ayat (17b) berada di posisi selepas *di-KK(-nya)* dan kelihatan tidak bergerak ke posisi [Spes, FKala]. Namun, ayat tersebut dianggap sebagai ayat yang gramatis oleh sarjana bahasa dan turut ditemui dalam korpus.

- (17) a. **Ditendang** *bola itu* oleh Ali. (Nik Safiah Karim, 1986, ms. 66)
b. **Dikucupnya** *anak itu*. (Nik Safiah Karim et al., 2008, ms. 440)

Permasalahan timbul bagi menerangkan bagaimanakah kegramatisan ayat (17) dapat dijelaskan secara teoretis? Jelaslah, ayat pasif *di-KK* (17) dalam struktur binaan *di-KK(-nya) + FD_{TEMA}* memberikan cabaran kepada teori tatabahasa generatif bagi menjelaskan kegramatisan ayat tersebut secara teoretis memandangkan argumen dalaman *FD_{TEMA}* diandaikan tidak bergerak ke posisi [Spes, FKala] sebagaimana pergerakan argumen dalaman ke posisi [Spes, FKala] yang lazim berlaku dalam ayat pasif *di-KK* di pangkal *Spell-Out*.

1.1.3 Struktur Binaan Ayat *FD_{TEMA} + mudah + di-KK* tanpa AGEN

Ayat pasif *di-KK* diterima umum sebagai ayat *voice* pasif tanpa sebarang keraguan oleh ramai sarjana dan ahli bahasa seperti Abdul Hamid Mahmood (1992), Abdullah Hassan (1974, 2002), Arbak Othman (1981), Asmah Haji Omar (1976, 2008, 2009), Asraf (1989b), Chung (1976b), Dardjowidjojo (1978), Guilfoyle, Hung, dan Travis (1992), Liaw Yock Fang dan Abdullah Hassan (1994), Nomoto dan Shoho (2007), Nik Safiah Karim et al. (2008), Voskuil (2000), dan Za'ba (2000). Ayat pasif *di-KK* merupakan struktur ayat pasif yang lazim dalam bahasa Melayu (*canonical passive*). Berikut merupakan contoh ayat pasif *di-KK*. Kata kerja pasif *di-* dicetak tebal.

- (18) a. Buku **dibaca** oleh beliau. (Abdullah Hassan, 2002, ms. 320)
b. Surat itu sudah **diterima** olehnya. (Liaw Yock Fang & Abdullah Hassan, 1994, ms. 239)

- c. Rumah itu **diduduki** oleh mereka. (Nik Safiah Karim et al., 2008, ms. 572)
- d. Buku itu **ditulis** oleh Ahmad. (Arbak Othman, 1981, ms. 103)
- e. Ali **dipukul** (oleh) orang itu. (Chung, 1976b, ms. 59)

Berdasarkan analisis tatabahasa generatif, struktur binaan ayat pasif *di-* yang lazim memperlihatkan argumen dalaman FD_{TEMA} seperti *FD rumah itu* dalam ayat (18c) berada di posisi subjek ayat [Spes, FKala], manakala argumen luaran FD_{AGEN} seperti *mereka* dalam ayat (18c) hadir dalam FP yang dikepalai oleh kata preposisi *P oleh* dan berfungsi sebagai adjung.

Walau bagaimanapun, terdapat satu bentuk binaan ayat yang berstruktur seperti ayat pasif *di-KK* yang lazim tetapi tidak mempunyai FP *oleh* + FD_{AGEN} . Ayat yang dimaksudkan dikemukakan dalam (19). Data ayat berikut dikutip daripada korpus kajian dan Korpus DBP (Korpus Dewan Bahasa dan Pustaka). Kata kerja pasif *di-* dicetak tebal manakala kata *mudah* dicetak miring.

- (19)
- a. Logam tulen *mudah* **ditempa**.
 - b. Susu tepung Frisogrow *mudah* **disediakan**. (Korpus DBP)
 - c. Kain koshguard *mudah* **dibasuh**. (Korpus DBP)
 - d. Simen Mascrete Pro *mudah* **digunakan**.
 - e. Setiap langkah permainannya *mudah* **dibaca**.

Ayat (19) yang dikutip daripada korpus memperlihatkan bahawa ayat yang berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ sememangnya digunakan oleh penutur jati bahasa Melayu. Secara sepintas lalu, ayat (18) dan (19) tidak menunjukkan banyak perbezaan kerana morfem pasif *di-* diimbuhkan pada kata kerja dalam kedua-dua ayat dan argumen dalaman FD_{TEMA} masih berada di posisi subjek ayat, iaitu [Spes, FKala]. Namun, setelah diteliti, ayat (19) mempunyai struktur sintaksis dan pengertian yang tersendiri dan berbeza dengan ayat pasif *di-KK* (18) yang lazim. Dalam perbincangan ini, ayat (18) dikenali sebagai ayat pasif *di-KK* manakala ayat (19) dirujuk sebagai ayat berstruktur $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$ tanpa AGEN.

Penelitian pengkaji terhadap ayat (19) sebenarnya terdapat daripada beberapa karya ilmiah dan kajian lepas tentang struktur argumen bagi kata kerja dan jenis kata kerja yang menentukan binaan sesuatu ayat. Hal ini terlihat daripada penjelasan Haegeman dan Gueron (1999) bagi pasangan ayat berikut.

- (20) a. John washes these shirts.
b. These shirts wash *easily*.
(Haegeman & Gueron, 1999, ms. 481)

Dalam ayat (20a), kata kerja transitif *wash* mempunyai satu argumen luaran FD *John* dan satu argumen dalaman FD *these shirts*. Sebaliknya, ayat (20b) yang dikenali sebagai ayat *middle-formation* memperlihatkan bahawa argumen dalaman FD *these shirts* merupakan subjek ayat manakala argumen luaran FD *John* tidak dizahirkan (Haegeman & Gueron, 1999, ms. 481). Walaupun kata kerja transitif *wash* hadir dalam ayat (20a) dan (20b), maksud kedua-dua ayat tersebut didapati berbeza dan sekali gus mempengaruhi *voice* ayat tersebut. Ayat (20a) merupakan ayat *voice* aktif manakala ayat (20b) dikategorikan oleh Alexiadou dan Doron (2012), Doron (2015), Kemmer (1993) dan Payne (2011) sebagai ayat *middle voice*.

Selain istilah ayat *middle-formation* oleh Haegeman dan Gueron (1999), istilah lain yang digunakan bagi merujuk struktur binaan ayat bahasa Inggeris seperti ayat (21) ialah: (a) *middle*, atau *middle construction* (Carnie, 2013; Cook & Newson, 2007; Culicover, 1997; Ouhalla, 1999; Palmer, 1980; Payne, 1997, 2006), dan (b) *dispositional middles* (Alexiadou & Doron, 2012). Kajian ini menggunakan istilah *dispositional middle*. Berikut dikemukakan ayat *dispositional middle* yang dikemukakan oleh para sarjana bahasa tersebut. Kata adverba dicetak miring.

- (21) a. This book sells *well*. (Alexiadou & Doron, 2012, ms. 4)
b. The soft bread cuts *easily*. (Carnie, 2013, ms. 352)
c. This sweater washes *well*. (Miller, 2002, ms. 154)
d. Bureaucrats bribe *easily*. (Ouhalla, 1999, ms. 175)
e. These trousers wear *well*. (Payne, 2006, ms. 248)

Didapati bahawa kata adverba *well* dan *easily* hadir secara konsisten dalam ayat *dispositional middle*. Kata adverba tersebut hadir selepas kata kerja transitif *sell*, *cut*, *wash*, *bribe*, dan *wear*.

Ayat *dispositional middle* juga hadir dalam bahasa-bahasa lain seperti bahasa Belanda dan bahasa Jerman. Perhatikan contoh ayat berikut. Glos asal dikekalkan dalam ayat (22) dan (23).

- (22) Bahasa Belanda
 a. Zo'n stuk zingt gemakkelijk.
 such.a piece sings easily
- (23) Bahasa Jerman
 a. Das Buch liest sich leicht.
 the book reads REFL easily
 b. Der Stoff wäscht sich leicht.
 the fabric washes REFL easily

(Lekakou, 2006, ms. 168)

Sebagaimana yang diperhatikan, kata adverba *gemakkelijk* dalam bahasa Belanda, dan *leicht* dalam bahasa Jerman wajib hadir [dalam ayat (22) dan (23) masing-masing] bagi memastikan kedua-dua ayat tersebut gramatis (Lekakou, 2006, ms. 168). Kesimpulannya, ciri sintaksis yang dikongsi oleh ayat (21), (22) dan (23) ialah argumen dalaman FD_{TEMA} berada di posisi subjek dan diikuti oleh kata kerja aktif. Kata adverba *easily*, *well* dalam bahasa Inggeris, *gemakkelijk* dalam bahasa Belanda, dan *leicht* dalam bahasa Jerman didapati wajib hadir dalam ayat-ayat tersebut.

Ayat *dispositional middle* (24) didakwa oleh Alexiadou dan Doron (2012) membawa pengertian *dispositional reading* (ms. 14), atau *disposition ascription* (Lekakou, 2006, ms. 174). Pertimbangkan ayat *dispositional middle* (24) dan maksud ayat tersebut.

- (24) This bread cuts easily ... (Bahasa Inggeris)
 i. ... in virtue of its texture.
 ii. *... in virtue of the sharpness of the knife.

(Lekakou, 2006, ms. 175)

Dispositional reading dalam ayat *dispositional middle* (24) terlihat pada penjelasan yang dikemukakan oleh Lekakou (2006). Beliau menjelaskan bahawa maksud ayat (24) ialah ‘roti itu mudah dipotong disebabkan oleh tekstur roti tersebut dan bukannya disebabkan oleh ketajaman pisau’ (ms. 175). Penjelasan ini menunjukkan bahawa ayat *dispositional middle* mengungkapkan *dispositional reading* yang merujuk secara khusus kepada sifat atau ciri inheren yang ada pada argumen dalaman yang menyebabkan perbuatan yang diungkapkan oleh suatu kata kerja mudah dilaksanakan atau sebaliknya. Secara sintaksis, argumen dalaman dizahirkan di posisi subjek ayat dalam binaan ayat *dispositional middle*.

Apabila maksud *dispositional* dalam ayat (24) diungkapkan dalam bahasa Melayu, didapati bahawa bahasa Melayu menggunakan kata *mudah* dan *di-KK* seperti yang dipamerkan dalam ayat (25b).

- (25) a. This bread cuts easily. (Lekakou, 2006, ms. 175)
 b. Roti itu *mudah dipotong*.

Ayat (25b) mempunyai struktur binaan $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$.

Satu lagi ciri sintaksis ayat *dispositional middle* bahasa Inggeris yang diperhatikan oleh Culicover (1997), Haegeman dan Gueron (1999), Ouhalla (1999), dan Payne (2006) ialah ayat *dispositional middle* bahasa Inggeris tidak membenarkan penzahiran argumen luaran FD_{AGEN} . Beberapa contoh ayat *dispositional middle* bahasa Inggeris diperturunkan seperti yang berikut.

- (26) a. The bureaucrats bribe *easily* (*by ordinary citizens). (Culicover, 1997, ms. 94)
 b. These trousers wear *well* (*by women). (Payne, 2006, ms. 248)
 c. Chomsky’s books read *easily* (*by psychologists). (Payne, 2006, ms. 248)

Namun, ayat korpus bahasa Melayu memperlihatkan bahawa argumen luaran FD_{AGEN} boleh dizahirkan dalam struktur binaan ayat $FD_{TEMA} + mudah + di-KK$. FD_{AGEN} dizahirkan melalui FP *oleh*. Berikut diperturunkan beberapa ayat korpus.